

Terms of Reference

EUROPEAN URBAN INITIATIVE – INNOVATIVE ACTIONS

DE DERDE EUI-IA OPROEP TOT HET INDIENEN
VAN VOORSTELLEN
06/05/2024 – 14/10/2024

06/05/2024

Co-funded by
the European Union

Inhoudsopgave

1.	INLEIDING	2
2.	WIE KAN EEN AANVRAAG INDIENEN?.....	3
2.1	EERSTE CATEGORIE	4
2.2	TWEEDE CATEGORIE.....	4
2.3	DERDE CATEGORIE.....	6
2.4	ALGEMENE EISEN VOOR IN AANMERKING KOMENDE STEDELIJKE AUTORITEITEN	7
3.	THEMA VOOR DE DERDE EUI-HA-CALL	8
3.1	ENERGIETRANSITIE	8
3.2	TECHNOLOGIE IN STEDEN.....	17
4.	PROJECTFASEN	25
5.	UITGANGSPUNTEN VOOR DE FINANCIERING	27
6.	HET GENEREREN EN ONTWIKKELEN VAN PROJECTEN	28
6.1	PARTNERSCHAPPEN	28
6.2	INTERVENTIELOGICA EN WERKPLAN.....	32
6.3	ONDERSTEUNING DOOR DESKUNDIGEN.....	33
6.4	OVERDRACHT	34
6.5	KOSTENCATEGORIEËN	36
7.	AANVRAAGPROCEDURE	37
8.	SELECTIEPROCEDURE.....	39
8.1	SUBSIDIABILITEITSCONTROLE	39
8.2	STRATEGISCHE BEOORDELING	40
8.3	OPERATIONELE BEOORDELING	41
8.4	SCORESYSTEEM	42
8.5	UITSLUITINGSCRITEIA VOOR SUBSIDIEAANVRAGERS	43
9.	OPSTARTFASE	44
10.	AANSPEEKPUNT.....	45
11.	BELANGRIJKE DATUMS.....	45

1. INLEIDING

In het wetgevingspakket voor het cohesiebeleid 2021-2027 is onder andere de instelling van het **European Urban Initiative opgenomen** (art. 12 van Verordening nr. 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds¹ – de EFRO/CF-verordening). Het European Urban Initiative is een financieringsinstrument van de Europese Unie en vormt het **vervolg op het initiatief Urban Innovative Actions uit de programmaperiode 2014-2020**. Dit nieuwe initiatief is een belangrijk programma om steden van elke omvang te ondersteunen, capaciteit en kennis op te bouwen, innovatie te bevorderen en overdraagbare en schaalbare innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor relevante stedelijke problemen in de EU. Het uiteindelijke doel is dat de geteste innovaties een inspiratiebron vormen voor het gebruik van de cohesiefondsen in stedelijke gebieden, met name de gebieden die steun ontvangen uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) voor specifieke doelstellingen zoals omschreven in artikel 3 van de EFRO/CF-verordening², en dat het innovatievermogen van steden als begunstigden of intermediairs bij het beheer van deze fondsen wordt versterkt.

Een van de doelstellingen van het European Urban Initiative (EUI), en met name van het onderdeel Innovative Actions (EUI-IA), is om een vervolg te geven aan de steun in het kader van het initiatief Urban Innovative Actions, namelijk door **stedelijke autoriteiten in heel Europa de ruimte en de middelen te bieden om te experimenteren in pilotprojecten en zo nieuwe innovatieve oplossingen te vinden voor de onderling samenhangende, complexe lokale problemen rond duurzame stedelijke ontwikkeling**. Via EUI-IA krijgen stedelijke autoriteiten de kans om te testen hoe nieuwe en onconventionele oplossingen in de praktijk werken en welke effecten ze hebben in de complexe werkelijkheid. Het proces en de resultaten van de experimenten worden gevolgd door partnersteden in andere landen (overdrachtspartners), zodat de geteste innovatieve oplossingen beter overdraagbaar en repliceerbaar worden in de hele EU.

Stedelijke autoriteiten zouden de kans moeten grijpen die EUI-IA hun biedt om innovatieve benaderingen en werkwijzen uit te proberen buiten het kader van 'normale projecten' (die kunnen worden gesubsidieerd uit 'traditionele' subsidiebronnen, waaronder de reguliere EFRO-programma's). Dankzij EUI-IA kunnen steden ambitieuze en creatieve ideeën omzetten in prototypes die daadwerkelijk in stedelijke omgevingen kunnen worden getest. Met andere woorden, EUI ondersteunt pilotprojecten die te riskant zijn om te worden gefinancierd uit traditionele subsidiebronnen, op voorwaarde dat ze echt innovatief en experimenteel zijn.

EUI-IA-projecten worden geselecteerd via projectoproepen ('calls') die betrekking hebben op één of meer door de Europese Commissie (EC) voorgestelde thema's. Het EUI heeft een totaal EFRO-budget

¹ Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling en het Cohesiefonds: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX:32021R1058>. Bij iedere call in het kader van het European Urban Initiative – Innovative Actions zal worden gespecificeerd om welke specifieke doelstellingen van het EFRO het gaat.

² *Ibidem*.

van € 450 miljoen, waarvan 75% bestemd is voor het onderdeel EUI-IA. **Elk project kan maximaal € 5 miljoen aan EFRO-subsidie ontvangen en projecten moeten worden uitgevoerd binnen een periode van maximaal 3,5 jaar.**

Het EUI staat onder leiding van het Directoraat-generaal Regionaal beleid en stadsontwikkeling van de Europese Commissie (DG REGIO), via indirect beheer. Voor de uitvoering van het EUI heeft de Europese Commissie (EC) de Franse Région Hauts-de-France aangewezen als Uitvoerende Entiteit. Er is een Permanent Secretariaat opgezet dat de Uitvoerende Entiteit ondersteunt en het dagelijks beheer van het EUI verzorgt.

Door middel van deze Terms of Reference worden in aanmerking komende autoriteiten uitgenodigd om projectvoorstellen in te dienen in het kader van de derde EUI-call. Voor deze call is een indicatief budget van € 90 miljoen beschikbaar.

In dit document wordt beschreven welke eisen worden gesteld bij deze derde EUI-IA-call en hoe de aanvraagprocedure verloopt. **Het moet worden gelezen in samenhang met de EUI-IA Guidance, het werkdocument voor het aanvraagformulier en andere documenten met betrekking tot de call die op de EUI-website worden gepubliceerd.**

2. WIE KAN EEN AANVRAAG INDIENEN?

De volgende autoriteiten kunnen steun aanvragen voor de uitvoering van een EUI-IA-project:

- **Eerste categorie:** een stedelijke autoriteit van een lokale bestuurlijke eenheid die op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en ten minste 50.000 inwoners heeft.
- **Tweede categorie:** een vereniging of groepering van stedelijke autoriteiten met de juridische status van georganiseerde agglomeratie, bestaande uit lokale bestuurlijke eenheden, waarbij het merendeel (minimaal 51%) van de bevolking woont in een lokale bestuurlijke eenheid die op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en waarbij het totale aantal inwoners ten minste 50.000 bedraagt.
- **Derde categorie:** een vereniging of groepering van stedelijke autoriteiten zonder de juridische status van georganiseerde agglomeratie, waarbij alle betrokken stedelijke autoriteiten (hoofddoorloopt en gelieerde autoriteiten) lokale bestuurlijke eenheden zijn en op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat zijn geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en waarbij het totale aantal inwoners (hoofddoorloopt en gelieerde autoriteiten) ten minste 50.000 bedraagt.

Uitsluitend de hierboven gedefinieerde stedelijke autoriteiten mogen een aanvraagformulier indienen in het kader van een EUI-IA-call.

De definitie van het begrip 'lokale bestuurlijke eenheid' (LBE), de classificatie op grond van de urbanisatiegraad en de inwoneraantallen zijn gebaseerd op informatie van Eurostat in de Correlatietabel voor EUI-IA (https://www.urban-initiative.eu/sites/default/files/2024-05/EUI-IA_Call_3_Correspondence_table.xlsx). Deze tabel zal als belangrijkste referentiedocument worden gebruikt bij de subsidiabiliteitscontrole. Aanvragers kunnen in de Correlatietabel vinden in hoeverre hun project subsidiabel is, alsmede informatie over de LBE's binnen hun bestuurlijke grenzen en de inwoneraantallen. Het dringende advies is om de subsidiabiliteit zelf na te gaan (op basis van bovengenoemde Correlatietabel) alvorens het aanvraagformulier in te vullen. Als de gegevens in de Correlatietabel voor EUI-IA onvolledig of inconsistent zijn of als er twijfels zijn over de interpretatie ervan, wordt aanvragers aangeraden om vóór het invullen van het aanvraagformulier contact op te nemen met het Permanent Secretariaat. Tijdens de selectieprocedure toetst het Permanent Secretariaat de subsidiabiliteit uitsluitend op basis van de ingevulde gegevens in het aanvraagformulier. Als onduidelijk is of een aanvrager voor subsidie in aanmerking komt of niet, zal het Permanent Secretariaat in overleg met alle betrokken partners, waaronder Eurostat, nagaan of dit het geval is.

2.1 EERSTE CATEGORIE

- Gemeenten/districten waarvan de bestuurlijke grenzen samenvallen met één bepaalde LBE. In dit geval moet de LBE op grond van de urbanisatiegraad zijn geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (code 1 en/of 2 in de Correlatietabel – kolom Urbanisatiegraad) en minimaal 50.000 inwoners hebben.
- Gemeenten waarvan de bestuurlijke grenzen diverse LBE's omvatten. Dit is het geval voor gemeenten in Portugal, Ierland, Griekenland, Malta en Letland, waar de Eurostat-definitie van LBE niet overeenkomt met gemeenten maar met kleinere eenheden (deelgemeenten) of statistische eenheden (kiesdistricten). In dergelijke gevallen kan de gemeente alleen voor subsidie in aanmerking komen als deze in totaal meer dan 50.000 inwoners heeft en het merendeel hiervan (ten minste 51%) woont in een LBE die op grond van de urbanisatiegraad is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (code 1 en/of 2 in de Correlatietabel – kolom Urbanisatiegraad).

2.2 TWEEDE CATEGORIE

Georganiseerde agglomeraties die een vereniging of groepering van stedelijke autoriteiten vormen en die aan de volgende criteria voldoen:

- Ze zijn officieel in de nationale wetgeving erkend als afzonderlijke lokale bestuurslaag (dus geen regionaal of provinciaal niveau) met de verplichting voor gemeenten om zich aan te sluiten bij de bovengemeentelijke organisatie (NB: verenigingen die zijn opgericht op basis van vrijwilligheid, voor een specifiek doel en/of voor beperkte duur, vallen dus buiten deze categorie).
- Ze bestaan uitsluitend uit gemeenten (NB: verenigingen die ook andere organisaties omvatten, zoals universiteiten, kamers van koophandel e.d., vallen dus buiten deze categorie).
- Ze beschikken over specifieke, in de nationale wetgeving vastgelegde en door de gemeenten gedelegeerde bevoegdheden met betrekking tot beleidsterreinen die relevant zijn voor het EUI-IA-project. Verenigingen moeten een concrete verwijzing geven naar het betreffende nationale juridische kader. Georganiseerde agglomeraties dienen te beschikken over exclusieve bevoegdheden ten aanzien van de ontwikkeling en uitvoering op beleidsterreinen die relevant zijn voor het EUI-IA-project.
- Ze beschikken over een eigen politieke (met indirecte vertegenwoordiging van de betrokken gemeenten) en bestuurlijke structuur (met eigen medewerkers)

Voorbeelden van georganiseerde agglomeraties in het kader van EUI-IA zijn:

- Frankrijk: Métropoles, Communautés Urbaines, Communautés d'Agglomération, Etablissements Publics Territoriaux (EPT) en Communautés de Communes.
- Italië: Alleen Città Metropolitane en Unione di Comuni. NB: Consorzi, Gruppi di Azione Locale (GAL), Convenzione dei Comuni of andere georganiseerde agglomeraties die door de Italiaanse nationale wet- en regelgeving (Testo Unico degli Enti Locali) niet als lokale overheden worden beschouwd, komen niet in aanmerking.
- Duitsland: Landkreis.
- Spanje: Mancomunidades en Area Metropolitana Barcelona. NB: Diputaciones provinciales (provinciale overheden) worden beschouwd als provinciale organen en worden daarom erkend als in aanmerking komende georganiseerde agglomeraties.
- Portugal: Comunidades Intermunicipais (CIM).

Europese groeperingen voor territoriale samenwerking (EGTS'en) die uitsluitend uit stedelijke autoriteiten (zoals hierboven gedefinieerd) bestaan en beschikken over specifieke bevoegdheden op het gebied van beleidsontwikkeling en -uitvoering die relevant zijn voor een EUI-IA-call, worden als georganiseerde agglomeraties beschouwd en kunnen derhalve in het kader van EUI-IA-calls een aanvraag indienen als hoofdautoriteit of gelieerde autoriteit. EGTS'en die ook andere organisaties omvatten (bijv. lidstaten, regionale autoriteiten, verenigingen, universiteiten, enz.) worden niet als georganiseerde agglomeraties beschouwd en kunnen geen aanvraag indienen als hoofdautoriteit of

gelieerde autoriteit, maar kunnen wel als uitvoeringspartner betrokken zijn bij een voorstel van een in aanmerking komende stedelijke autoriteit.

In het kader van EUI-IA worden georganiseerde agglomeraties beschouwd als een afzonderlijke stedelijke autoriteit die alle betrokken gemeenten vertegenwoordigt. In een projectvoorstel dat door een georganiseerde agglomeratie wordt ingediend, dient deze daarom te worden aangemerkt als hoofdautoriteit. Om te bepalen of georganiseerde agglomeraties in aanmerking komen voor subsidie, gaat het Permanent Secretariaat na of het totale aantal inwoners ten minste 50.000 is en of het merendeel daarvan (ten minste 51%) woont in een bij de agglomeratie betrokken LBE die op grond van de urbanisatiegraad is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad.

2.3 DERDE CATEGORIE

Verenigingen van stedelijke autoriteiten (nationale/regionale verenigingen van stedelijke autoriteiten, territoriale samenwerkingsverbanden, ontwikkelingsdistricten, enz.) en afzonderlijke stedelijke autoriteiten die geen officiële samenwerkingsovereenkomst hebben maar wel bereid zijn om gezamenlijk een aanvraag in te dienen, kunnen dat doen door een van de betrokken gemeenten als hoofdautoriteit aan te wijzen en de overige als gelieerde autoriteiten te vermelden.

Om in aanmerking te komen voor subsidie, moeten alle betrokken stedelijke autoriteiten (hoofdautoriteit en gelieerde autoriteiten) zijn erkend als LBE en op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat zijn geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA code 1 of 2). Wanneer de bestuurlijke grenzen van stedelijke autoriteiten meer dan één LBE omvatten, gelden dezelfde regels voor het bepalen van de urbanisatiegraad als hierboven beschreven in paragraaf 2.1. De relatie tussen de hoofdautoriteit en de gelieerde autoriteiten hoeft ten tijde van het indienen van het aanvraagformulier nog niet geformaliseerd te zijn. Als het voorstel wordt goedgekeurd en ondersteund, zal de relatie moeten worden geformaliseerd in de vorm van een partnerschapsovereenkomst (waarvan het Permanent Secretariaat een model verstrekt aan de hoofdautoriteit).

In het verleden is gebleken dat projecten die worden uitgevoerd door verenigingen of groeperingen van stedelijke autoriteiten zonder de status van georganiseerde agglomeratie, waarbij meer dan drie niet aan elkaar grenzende stedelijke autoriteiten (hoofd- en gelieerde autoriteiten) waren betrokken, het risico lopen dat de samenhang verloren gaat en dat het lastig is om tot zinvolle resultaten te komen. Daarom is het advies dat verenigingen en/of groeperingen van stedelijke autoriteiten (zonder de status van georganiseerde agglomeratie) die een aanvraag willen indienen, wél aan elkaar moeten grenzen en het aantal gelieerde autoriteiten moeten beperken.

2.4 ALGEMENE EISEN VOOR IN AANMERKING KOMENDE STEDELIJKE AUTORITEITEN

Naast de hierboven genoemde voorwaarden voor elke categorie stedelijke autoriteiten om in aanmerking te komen, gelden in het kader van EUI-IA ook nog de volgende algemene principes voor alle in aanmerking komende stedelijke autoriteiten:

- Alle stedelijke autoriteiten moeten zich in een EU-lidstaat bevinden.
- Alleen in aanmerking komende stedelijke autoriteiten zoals hierboven gedefinieerd mogen een aanvraagformulier indienen in het kader van een EUI-IA-call. Een aanvraagformulier dat wordt ingediend door een uitvoeringspartner wordt als niet-subsidiabel aangemerkt.
- Stedelijke autoriteiten (zoals hierboven gedefinieerd) kunnen in een projectvoorstel alleen als hoofdautoriteit en/of gelieerde autoriteit worden vermeld. De categorie uitvoeringspartners is uitsluitend bedoeld voor instellingen en/of organisaties die in het kader van EUI-IA niet als stedelijke autoriteiten worden erkend.
- Als een innovatieve oplossing vereist dat wordt gewerkt met een peri-urbaan gebied of een functionele gebiedsaanpak, is het mogelijk om lokale bestuurlijke eenheden die op grond van hun urbanisatiegraad zijn geclassificeerd als landelijk (DEGURBA-code 3 van Eurostat) op te nemen als uitvoeringspartners. Let wel, hun inwoneraantal telt niet mee om aan de minimumdrempel van 50.000 te komen. De reden voor het opnemen van als landelijk geclassificeerde lokale bestuurlijke eenheden moet in het aanvraagformulier duidelijk worden uitgelegd en onderbouwd.
- Een stedelijke autoriteit of een georganiseerde agglomeratie mag slechts betrokken zijn bij één projectvoorstel in het kader van een bepaalde call (zelfs als deze projectvoorstellen worden ingediend onder verschillende thema's binnen dezelfde call). Deze regel geldt ook voor gelieerde autoriteiten (een gemeente mag slechts bij één projectvoorstel betrokken zijn, hetzij als hoofdautoriteit hetzij als gelieerde autoriteit).
- Stedelijke autoriteiten die voor een goedgekeurd project al ondersteuning krijgen van de EUI-IA, in het kader van een eerdere oproep tot het indienen van voorstellen, kunnen geen nieuw aanvraagformulier indienen.
- Stedelijke autoriteiten mogen zich niet in een situatie bevinden die onder de uitsluitingsregels valt (voor meer informatie, zie paragraaf 8.5 'Uitsluitingscriteria voor subsidieaanvragers' en de EUI-IA Guidance, paragraaf 3.3 'Exclusion criteria for grant applicants').

Bureaus en bedrijven (bijv. op het gebied van energie/afvalbeheer, economische ontwikkeling, bevordering van het toerisme enz.) die geheel of gedeeltelijk in handen zijn van een gemeente, worden niet beschouwd als LBE en kunnen dan ook niet worden erkend als in aanmerking komende stedelijke autoriteit. Deze organisaties kunnen echter wel als uitvoeringspartner worden betrokken bij de

samenwerking (voor meer informatie over de taken en verantwoordelijkheden van uitvoeringspartners, zie de EUI-IA Guidance, paragraaf 2.1.2 'Typology of the European Urban Initiative – Innovative Actions Partners').

NB: In het geval van verenigingen of groeperingen van stedelijke autoriteiten met de juridische status van georganiseerde agglomeratie (tweede categorie van in aanmerking komende autoriteiten – zie hierboven), wordt de organisatie samen met alle andere betrokken stedelijke autoriteiten beschouwd als één stedelijke autoriteit en wordt de agglomeratie derhalve aangemerkt als hoofdautoriteit. In het geval van verenigingen of groeperingen van stedelijke autoriteiten zonder de juridische status van georganiseerde agglomeratie (derde categorie van in aanmerking komende autoriteiten – zie hierboven), dienen de betrokken stedelijke autoriteiten één gemeente aan te wijzen als hoofdautoriteit en de overige gemeenten als gelieerde autoriteiten.

3. THEMA VOOR DE DERDE EUI-IA-CALL

Het EUI is ingesteld als een van de instrumenten voor de uitvoering van de Stedelijke Agenda voor de EU, die op zijn beurt essentieel is voor de uitvoering van het nieuwe Handvest van Leipzig. Net als bij Urban Innovative Actions zullen de EUI-IA-calls worden georganiseerd rond thema's die door de Europese Commissie zijn vastgesteld, in aansluiting op het nieuwe Handvest van Leipzig en sectoroverstijgende prioriteiten van de EC, zoals de groene en de digitale transitie. Om de samenhang van EUI-IA-projecten met het cohesiebeleid duidelijker te maken en de latere opschaling en/of replicatie met EFRO-subsidie makkelijker te maken, worden in EUI-IA-calls ook de specifieke doelstellingen van het cohesiebeleid genoemd waarop de call zich richt. Aanvragers zullen concreet moeten aantonen dat de oplossingen die zij in het licht van de genoemde specifieke doelstellingen willen testen, ook relevant zijn voor het cohesiebeleid. Verder wordt er een lijst van indicatoren vastgesteld – die moeten worden gehanteerd en gemonitord samen met andere, door de projectpartners zelf vastgestelde indicatoren – om de gewenste effecten op projectniveau inzichtelijker maken en om de resultaten per beleidsterrein en/of voor het hele EUI-IA te kunnen samenvoegen.

Voor de derde oproep tot het indienen van voorstellen kunnen kandidaten projectvoorstellen indienen rond een van de twee onderwerpen: **Energietransitie en technologie in de steden.**

3.1 ENERGIETRANSITIE

ALGEMENE DEFINITIE EN CONTEXT VAN HET ONDERWERP "ENERGIETRANSITIE"

Energie staat centraal in de transitie van de Europese Unie naar klimaatneutraliteit in 2050, in lijn met de [Europese Green Deal](#). De energiesector is goed voor meer dan 75% van de uitstoot van

broeikasgassen in de EU en ondergaat momenteel een ingrijpende transformatie in de richting van een netto-nuleconomie.

De agressieve oorlog die Rusland voert tegen Oekraïne herinnerde ons ook aan hoe afhankelijk Europa is van fossiele brandstoffen en aan de zware economische tol die dit eist bij tekorten. Dit is vooral het geval voor kwetsbare groepen en sectoren die sterk afhankelijk zijn van energie.

In het kader van haar respons nam de EU het [REPowerEU](#) plan aan om: (i) de EU minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen door energiebesparingen; (ii) de voorziening te diversifiëren; en (iii) fossiele brandstoffen snel te vervangen door hernieuwbare en koolstofarme alternatieven.

Meer recent stelde de Commissie voor om schone en biotechnologieën (ook voor energieproductie en -verbruik) op te nemen in de lijst van kritieke technologieën waarop de industriële soevereiniteit en het concurrentievermogen van de EU op langere termijn moeten worden gebouwd, als onderdeel van het platform voor strategische technologieën voor Europa (STEP)³.

De EU steunt op een uitgebreid wetgevings- en beleidskader dat doelstellingen vastlegt voor het gebruik van hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en het koolstofvrij maken van het gebouwenbestand. Om deze doelstellingen te bereiken, moeten we alle spelers mobiliseren. De lidstaten zijn opgeroepen om tegen juni 2024 definitieve geüpdatete nationale energie- en klimaatplannen (NECP's) op poten te zetten⁴ om hun respectieve bijdragen in kaart te brengen. Men schat dat er jaarlijks 620 miljard euro extra moet worden geïnvesteerd in de energietransitie in de EU⁵.

In deze context speelt het cohesiebeleid een belangrijke rol en is alles gericht op het bereiken van een sociaal rechtvaardige energietransitie. Voor de periode 2021-2027 zal 33% van de toewijzingen aan programma's uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO) en 56% uit het Cohesiefonds beschikbaar worden gemaakt voor investeringen in klimaatactie, ook om de energiebesparing te ondersteunen (in het bijzonder in gebouwen), duurzame stedelijke mobiliteit en aanpassing aan de klimaatverandering in de lidstaten, regio's, steden en gemeenten. Meer dan 15% van deze fondsen zal worden uitgegeven aan energiebesparing, hernieuwbare energie promoten, slimme netwerken verbeteren en het bij- en omscholen van mensen voor de groene en digitale transitie. Daarnaast zal het Just Transition Fund, een nieuw instrument dat ervoor moet zorgen dat geen enkele regio achterblijft, nog eens 25 miljard euro pompen in vaardigheden en economische diversificatie, de ondersteuning van hernieuwbare energiesectoren en het koolstofvrij maken van koolstofintensieve industrieën in regio's waar nog veel steenkool wordt gebruikt en andere gebieden die het zwaarst zijn getroffen door de negatieve impact van de klimaatverandering. Al met al biedt een budget van 110 miljard euro voor het Cohesiebeleid een nooit eerder geziene kans om een duurzaam pad naar een klimaatneutraal Europa in te slaan⁶.

³ Verordening (EU) 2024/795 van 29.02.2024 tot oprichting van het platform voor strategische technologieën (STEP).

⁴ [Nationale energie- en klimaatplannen \(europa.eu\)](#)

⁵ Voorspellende enquête 2023 (COM(2023)376 van 6.7.2023).

⁶ [#EURegioDataStories - Onderzoek naar investeringen 2021-2027](#)

Om luchtvervuiling holistisch aan te pakken, de zekerheid en betaalbaarheid van onze energievoorziening en een koolstofvrij openbaar vervoer, gebouwen en diensten in stedelijke gebieden mogelijk te maken, zijn vernieuwende, geïntegreerde en sociaal inclusieve oplossingen nodig. Het is een must om de energietransitie in te bedden in geïntegreerde benaderingen die verder kijken dan de traditionele sectoren (energie, vervoer en afvalbeheer) om bredere maatschappelijke doelen te tackelen, zoals actieve mobiliteit, betaalbare huisvesting, energiearmoede, circulaire economie, de volksgezondheid en/of werkgelegenheid en vaardigheden voor de groene transitie promoten.

Onder het thema 'Energietransitie' wil het EUI het testen van overdraagbare en schaalbare vernieuwende oplossingen in reële situaties ondersteunen voor economisch levensvatbare, slimmere en meer geïntegreerde lokale energienetwerken, die ook koolstofvrij en vraaggestuurd zijn, terwijl burgers en stakeholders de mogelijkheid krijgen om de transitie te versnellen.

Het onderwerp 'Energietransitie' draagt bij tot en heeft raakvlakken met een aantal EU-beleidslijnen en -initiatieven zoals de Green Deal van de EU, het REPowerEU-plan, de EU-strategie voor aanpassing aan de klimaatverandering, het Europees strategisch plan voor energietechnologie, het actieplan van de EU om de vervuiling tot nul terug te dringen, het nieuwe Europese Bauhaus-initiatief, de EU-strategie voor renovatiegolven, het initiatief voor betaalbare huisvesting, het nieuwe Europese mobiliteitskader, de EU-missies voor klimaatneutrale en slimme steden en aanpassing aan de klimaatverandering, het Europees partnerschap voor stedelijke transitie van Horizon Europe, het burgemeestersconvenant van de EU voor klimaat en energie en de uitdaging voor intelligente steden.

Het bouwt ook verder op de resultaten van de stedelijke agenda voor het thematisch partnerschap van de EU inzake "energietransitie" en de acties die op touw werden gezet voor een betere regelgeving, financiering en kennis op dit gebied⁷.

De Europese Commissie streeft naar een evenwichtige portefeuille van projecten die aan de hoogste kwaliteitsnormen voldoen én de geografische, ruimtelijke en demografische diversiteit van de Europese steden weerspiegelen. Men verwacht dat de projectvoorstellen zeer experimenteel zullen zijn en daarom waarschijnlijk niet zullen worden gefinancierd door traditionele of mainstream financieringsbronnen.

RELEVANTIE VOOR EN ROL VAN DE STEDELIJKE AUTORITEITEN

Actie ondernemen in de steden is van het hoogste belang voor de klimaatneutraliteit. Meer dan 75% van de EU-bevolking woont in stedelijke gebieden en dit cijfer zal naar verwachting stijgen tot bijna 85% in 2050. Als gevolg zijn de steden verantwoordelijk voor het grootste deel van de vraag naar energie in de EU, die meestal buiten hun grenzen wordt geproduceerd, en nemen ze de grootste uitstoot van broeikasgassen voor hun rekening.

Tegelijkertijd zitten steden, als centra van economische activiteit, maatschappelijk engagement en innovatie, in een goede positie om een voortrekkersrol te spelen in de uitrol van oplossingen die de energietransitie vereist en om partnerschappen aan te sturen met wetenschappelijke expertise ter

⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/energy-transition>

plaatse, stakeholders uit het hele energiespectrum, bedrijven en burgers om gecoördineerde acties en gedragsveranderingen bij consumenten teweeg te brengen.

Door hun fiscale en regelgevende macht op lokaal niveau in te zetten, kunnen steden ontwikkelingen in landgebruik en ruimtelijke ordening zodanig sturen dat de energie-efficiëntie in alle stedelijke sectoren toeneemt, van duurzaam vervoer (bijv. autovrije zones, heffingen bij druk verkeer) tot lokale productie van hernieuwbare energie (bijv. groene obligaties). Ze zijn ook rechtstreeks gemachtigd door de EU-wetgeving, zoals de onlangs herziene richtlijn over de energieprestatie van gebouwen⁸ en de richtlijn betreffende energie-efficiëntie⁹, die gemeenten vanaf 45.000 inwoners verplicht om lokale koelings- en verwarmingsplannen op touw te zetten.

Steden kunnen ook een echt verschil maken als lokale dienstverleners bij het uitvoeren, onderhouden of het nemen van strategische beslissingen over investeringen in gemeentelijke eigendommen. Zo hebben ze de bovenhand in de zoektocht naar manieren om de broeikasgasuitstoot te verminderen van het openbaar vervoer, van afval- en afvalwaterbeheer, en verwarmings- en koelsystemen van gemeentelijke gebouwen (inclusief woningen). Ze kunnen nieuwe praktijken mainstreamen door groene en vernieuwende overheidsopdrachten, energieaudits of publiek-private partnerschappen.

De stedelijke autoriteiten zitten in een goede positie om relevante lokale industriële en economische spelers te mobiliseren. Duurzame energiesystemen moeten op de juiste schaal worden ontwikkeld om meerdere consumenten en gebouwen op buurt- of wijkniveau te bedienen. Energiebeheer op wijkniveau speelt een belangrijke rol in het opzetten van slimme geïntegreerde energiesystemen die de vraag naar primaire energie sterk indijken. Wijken hebben de juiste schaal voor innovatie¹⁰ en voor de betrokkenheid en directe controle van burgers over delen van de energieketen (lokale markten). Vooral kleine en middelgrote steden zouden kunnen profiteren van minder beperkte (gecentraliseerde) energiedistributienetwerken dan grotere agglomeraties, om uit te munten in dergelijke vernieuwende en participatieve benaderingen.

Aan de andere kant vereist de transitie naar meer gedecentraliseerde en dynamische energiesystemen en -technologieën steeds meer dat steden en omliggende gemeenten samen plannen hoe de energievraag zal evolueren en hoe er in de loop van de tijd op een bepaalde plaats aan die vraag zal worden voldaan. De krachten bundelen helpt om de kritieke massa te bereiken die nodig is voor bepaalde soorten investeringen, om ervoor te zorgen dat de hulpbronnen efficiënter worden gebruikt en schaalvoordelen te realiseren, toeleveringsbronnen te diversifiëren en/of beter te integreren in grotere energienetwerken. Werken over de administratieve grenzen heen en handelen op het niveau van functionele stedelijke gebieden is ook zeer relevant om een schonere mobiliteit te financieren en te bereiken in een woon-werkzone en in het samenspel tussen stad en platteland.

⁸ <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20240308IPR19003/energy-efficiency-of-buildings-meps-adopt-plans-to-decarbonise-the-sector>

⁹ Richtlijn (EU) 2023/1791 van 13.09.2023 betreffende energie-efficiëntie tot wijziging van Verordening (EU) 2023/955

¹⁰ Zie de geïntegreerde aanpak van positieve energiewijken als onderdeel van de herziening van het strategisch energieplan van de EU (COM 634 definitief van 20.10.2023).

Daarnaast moeten stedelijke autoriteiten gewoon raken aan een meer marketingachtige aanpak om robuuste energieplannen en -projecten te kunnen pitchen aan een brede waaier stakeholders, waaronder burgers, lokale bedrijven, onderzoekers, banken en particuliere investeerders. Innovatieve financieringsregelingen en formules om particuliere financiering aan te trekken zullen belangrijke overwegingen zijn om de reproduceerbaarheid en de mogelijkheid tot opschaling van investeringen te versterken. Initiatieven zoals de EU City Facility¹¹ of de Smart Cities Marketplace¹² bieden concrete praktische ondersteuning en advies over hoe steden zich in dit kader moeten organiseren.

Met het oog op het bovenstaande mogen we projectvoorstellen over het onderwerp 'Energietransitie' niet los zien van middellange- tot langetermijnacties om de sociaaleconomische en milieu-uitdagingen van de energietransitie holistisch aan te pakken. Men verwacht dat ze worden ingebed in bestaande strategische en systematische benaderingen om een stad groener en/of klimaatneutraal en veerkrachtiger te maken. Dergelijke benaderingen¹³ kunnen bijvoorbeeld bestaan uit duurzame stadsontwikkelingsstrategieën van het Cohesiebeleid¹⁴, actieplannen voor duurzame energie en klimaat (SECAP) die op touw werden gezet in het kader van het EU-burgemeestersconvenant voor klimaat en energie¹⁵, duurzame stedelijke mobiliteitsplanningen (SUMP), lokale green deals van het Initiatief intelligente steden¹⁶ of klimaatstedencontracten opgesteld door de steden die betrokken zijn bij of zich hebben aangesloten bij de EU-missie voor klimaatneutrale en slimme steden¹⁷. Een dergelijke inbedding in relevante stedelijke strategieën en plannen zal worden meegewogen in de strategische beoordeling van projectvoorstellen¹⁸.

AANWIJZINGEN VOOR STEDELIJKE AUTORITEITEN

Zonder dingen voor te schrijven wat betreft de verwachte respons, die aanzienlijk kan verschillen van stad tot stad gezien hun grootte, innerlijke kenmerken en uitdagingen, worden de kandidaten uitgenodigd om rekening te houden met de hieronder vermelde thema's en kwesties wanneer ze hun projectvoorstellen opstellen. Het geïntegreerd testen van maatregelen gekoppeld aan één van deze thema's en kwesties is ook mogelijk en zeker aanbevolen voor het onderwerp van deze oproep.

- **De energievraag in steden beperken door:**
 - aanpassing van openbare gebouwen en de woningsector, en andere energiemaatregelen die vastgoedbedrijven, bedrijven en/of particulieren ertoe aanzetten om zo'n investeringen te

¹¹ <https://www.eucityfacility.eu/home.html>

¹² <https://smart-cities-marketplace.ec.europa.eu>

¹³ De lijst van strategische/systeemgerichte benaderingen is een voorbeeld.

¹⁴ Artikel 11 van Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds.

¹⁵ <https://eu-mayors.ec.europa.eu/en/home>

¹⁶ <https://www.intelligentcitieschallenge.eu/local-green-deals>

¹⁷ [Climate-neutral and smart cities - European Commission \(europa.eu\)](https://climate-neutral-and-smart-cities-european-commission.europa.eu)

¹⁸ Zie paragraaf 3.2 van de [EUI-IA leidraad](#) voor de kandidaten voor meer informatie over de selectieprocedure.

doen, met bijzondere aandacht voor achtergestelde wijken en/of kwetsbare gezinnen, om energiearmoede en de kosten van de versnelde energietransitie aan te pakken.

- het stedelijk openbaar vervoer koolstofvrij maken als alternatief voor personenauto's, gebruik makend van het gecombineerde potentieel van elektrificatie (in het bijzonder op basis van hernieuwbare energie), connectiviteit, automatisering of slimme wagenparken, wegverkeer en energiebeheer. Opkomende oplossingen op het gebied van micromobiliteit en Mobility as a Service (MaaS), nieuwe technologieën en logistieke knooppunten om de modale shift naar schonere en meer betaalbare manieren van mobiliteit (lopen, fietsen) te versnellen, met bijkomende voordelen op het gebied van gezondheid, verkeersopstopping, ongevallen, lawaai en groeiende stedelijke vervoersarmoede, die ook kunnen worden onderzocht, net als gecoördineerde maatregelen om steden koolstofvrij te maken en incentives op het niveau van de functionele stedelijke gebieden om forenzen van buiten de administratieve grenzen van de stad de kans te bieden om bij te dragen aan en te profiteren van de verschuiving naar schonere manieren van mobiliteit.
- **Diversificatie van lokale energiebronnen**, door het endogene potentieel voor de productie en het gebruik van hernieuwbare energie te maximaliseren (wind, water, oceaan, zon, geothermische energie, biomassa) of van lokale secundaire energiebronnen, onder andere door de terugwinning en het gebruik van verschillende afval- en/of secundaire warmtebronnen die beschikbaar zijn in de stad en de omgeving, waarbij de barrières van circulariteit en efficiënt gebruik van hulpbronnen worden weggenomen.
- **Invoering van slimme en geïntegreerde lokale energiesystemen**, door vernieuwende benaderingen van energieopslag en -voorziening te promoten om de afhankelijkheid van externe bronnen te verminderen, en/of vergroting van de interactie tussen energiesystemen voor gebouwen en vervoer via slimme (stroom- of thermische) netwerken, of door het model van Positive Energy Districts (PED) verder te testen en uit te breiden¹⁹.
- **Het engagement maximaliseren van meerdere stakeholders en burgers** door incentives en/of vernieuwende ondersteuningsregelingen en/of bedrijfsmodellen op touw te zetten om energiegemeenschappen te ontwikkelen²⁰ en andere soortgelijke formules zodat verschillende klanten 'prosumenten' van energie kunnen worden, d.w.z. zowel consumenten als producenten

¹⁹ Volgens de definitie die is opgesteld in het kader van het JPI Urban Europe Programme 'Positive Energy Districts and Neighbourhoods for Sustainable Urban Development': "*Positive Energy Districts of Positieve Energiewijken zijn energie-efficiënte en energieflexibele stedelijke gebieden of groepen van gebouwen die onderling verbonden zijn en netto-nulbroeikasgasuitstoot produceren en actief een jaarlijks plaatselijk of regionaal overschot aan hernieuwbare energie in goede banen leiden. Hiervoor is integratie nodig van verschillende systemen en infrastructuren en interactie tussen gebouwen, de gebruikers en de regionale energie-, mobiliteits- en ICT-systemen, terwijl de energievoorziening en een goed leven voor iedereen wordt gegarandeerd in lijn met sociale, economische en ecologische duurzaamheid*".

²⁰ Door het [Pakket "Schone energie voor alle Europeanen"](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en?prefLang=nl) dat in 2019 werd aangenomen, heeft de EU het concept van energiegemeenschappen in haar wetgeving ingevoerd, meer bepaald als energiegemeenschappen van burgers en [gemeenschappen voor hernieuwbare energie](https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en?prefLang=nl).
https://energy.ec.europa.eu/topics/markets-and-consumers/energy-communities_en?prefLang=nl

van energie op de plaatselijke markt. Digitale oplossingen (slimme apps, gegevens delen) om co-participatie en gedragsveranderingen te versnellen, kunnen ook worden overwogen.

- **Banen en vaardigheden voor de energietransitie een boost geven** door bestaande tekorten aan gekwalificeerd personeel voor de sectoren van schoon vervoer en schone energie op de lokale arbeidsmarkten op te sporen en aan te pakken en/of het potentieel te verkennen voor nieuwe duurzame producten, innovatieve banen en betere kennis en vaardigheden die de overgang mogelijk kan maken. In het bijzonder sociale innovatie, wat leidt tot de inzetbaarheid in banen van de meest kwetsbaren en/of het floreren van buurtdiensten, start-ups (waaronder micro-ondernemingen) op basis van reparatie, hergebruik en/of commercialisering van hoogstaande recycling van producten kunnen in overweging worden genomen.

DOELSTELLINGEN VAN HET COHESIEBELEID

- Specifieke doelstelling 2.1 voor een groener Europa door *“energie-efficiëntie te promoten en de uitstoot van broeikasgassen te verminderen”*,
- Specifieke doelstelling 2.2 voor een groener Europa door *“hernieuwbare energie te promoten overeenkomstig Richtlijn (EU) 2018/2001, met inbegrip van de daarin bepaalde duurzaamheidscriteria”*,
- Specifieke doelstelling 2.3 voor een groener Europa door *“de ontwikkeling van slimme energiesystemen, -netwerken en -opslag buiten het trans-Europese energienetwerk (TEN-E)”*,
- Specifieke doelstelling 2.6 voor een groener Europa door *“de transitie naar een circulaire en hulpbronnefficiënte economie te promoten”*,
- Specifieke doelstelling 2.8 voor een groener Europa door *“duurzame multimodale stedelijke mobiliteit te promoten, als onderdeel van de transitie naar een CO2-neutrale economie”*,
- Specifieke doelstelling 5.1 voor een Europa dat dicht bij de burger staat door *“geïntegreerde en inclusieve sociale, economische en ecologische ontwikkeling, cultuur, natuurlijk erfgoed, duurzaam toerisme en veiligheid in stedelijke gebieden te promoten”*.

RESULTAAT- EN OUTPUTINDICATOREN

Projectvoorstellen worden onder andere beoordeeld op hun vermogen om geloofwaardige resultaten te behalen en op de robuustheid van hun methodologie om deze resultaten te meten.

In de context van het thema 'Energietransitie' in het bijzonder, worden de stedelijke autoriteiten uitgenodigd om een reeks indicatoren te bepalen die op een geïntegreerde manier de onderling gerelateerde nevenvoordelen bepalen (bijv. luchtkwaliteit, klimaatbestendigheid, werkgelegenheid, inclusiviteit) die hun projectvoorstellen zouden creëren.

Stedelijke autoriteiten kunnen in hun kandidatuur verwijzen naar elk van de onderstaande indicatoren wanneer deze relevant zijn voor hun projectideeën. De lijst is niet prescriptief of exhaustief. Deze bevat

indicatoren die niet expliciet verband houden met het onderwerp energietransitie, maar die kunnen helpen om tastbare resultaten uit te drukken en dus het overwegen waard zijn. Dergelijke indicatoren moeten worden aangevuld met indicatoren die relevant zijn voor het specifieke project.

Het staat de stedelijke autoriteiten vrij om hun eigen projectspecifieke indicatoren te bepalen, rekening houdend met de indicatoren in de lijst, om de veranderingen die hun project kan teweegbrengen zo duidelijk en overtuigend mogelijk weer te geven.

Outputindicatoren

- Nieuwe gecreëerde producten en diensten (*meeteenheid*: nieuwe producten/diensten).
- Ondersteunde infrastructuur (nieuw, gerenoveerd, verbouwd of gemoderniseerd) (*meeteenheid*: ondersteunde infrastructuur).
- Nieuwe gecreëerde en/of ondersteunde apparatuur (*meeteenheid*: nieuwe apparatuur).
- Ondersteunde personen (opgeleid, bijgeschoold, begeleid of geholpen) (*meeteenheid*: personen).
- Ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties (*meeteenheid*: ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties).
- Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, kleine, middelgrote, grote) (*meeteenheid*: ondernemingen).
- Bevolking begunstigd door projecten in het kader van geïntegreerde acties voor sociaaleconomische integratie van gemarginaliseerde gemeenschappen, gezinnen met een laag inkomen en kansarme groepen (*meeteenheid*: personen).
- Openbare gebouwen met verbeterde energieprestaties (*meeteenheid*: vierkante meter).
- Woningen met verbeterde energieprestaties (*meeteenheid*: woningen).
- Extra productiecapaciteit voor hernieuwbare energie (waarvan bijv. elektriciteit, thermisch) (*meeteenheid*: MW).
- Netlijnen voor wijkverwarming en -koeling die nieuw zijn aangelegd of verbeterd (*meeteenheid*: km).
- Ondersteunde hernieuwbare-energiegemeenschappen (*meeteenheid*: hernieuwbare-energiegemeenschappen).
- Oplossingen voor elektriciteitsopslag (*meeteenheid*: MWh).

- Geïnstalleerde monitoringsystemen voor luchtvervuiling (*meeteenheid*: aantal systemen²¹).
- Digitale beheersystemen voor slimme energiesystemen (*meeteenheid*: systeemcomponenten).
- Stakeholders die betrokken zijn bij de voorbereiding en mede-implementatie van het project (*meeteenheid*: deelname van stakeholders).
- Burgers die betrokken zijn bij de voorbereiding en mede-implementatie van het project (*meeteenheid*: personen).

Resultaatsindicatoren

- Banen gecreëerd in ondersteunde entiteiten (*meeteenheid*: jaarlijkse VTE's).
- Gebruikers van nieuwe en verbeterde digitale diensten, producten en processen (*meeteenheid*: gebruikers/jaar).
- Kmo's die innovatie op het gebied van producten, processen, marketing of bedrijfsorganisatie introduceren (*meeteenheid*: ondernemingen);
- Handelsmerkaanvragen en modelaanvragen (*meeteenheid*: handelsmerkaanvragen en modelaanvragen).
- Jaarlijks verminderd eindenergieverbruik (*meeteenheid*: percentage van de daling in vergelijking met het vorige jaar).
- Totaal geproduceerde hernieuwbare energie (waarvan bijv. elektriciteit, thermisch) (*meeteenheid*: MWh/jaar).
- Geschatte broeikasgasuitstoot (*meeteenheid*: ton CO₂eq/jaar).
- Verbetering van de luchtkwaliteit (*meeteenheid*: concentraties fijne stofdeeltjes (PM_{2,5})).
- Gebruikers aangesloten op slimme energiesystemen (*meeteenheid*: eindgebruikers/jaar)
- Jaarlijkse gebruikers van nieuw of gemoderniseerd openbaar vervoer (*meeteenheid*: eindgebruikers/jaar).
- Toename van de bevolking die gebruikmaakt van opties voor actieve mobiliteit (*meeteenheid*: percentage van de lokale bevolking).

²¹ De meetstations moeten voldoen aan de kwaliteitseisen van de EU-wetgeving inzake schone lucht, namelijk 2008/50 en 2004/107, en worden naar behoren gerapporteerd aan het Europees Milieuagentschap overeenkomstig Besluit 2011/850.

- Participatieniveau dat is bereikt in het engagement bij lokale gemeenschappen (informatie, raadpleging, co-creatie, medebeslissing) (*meeteenheid*: percentage van de lokale bevolking dat betrokken is).

3.2 TECHNOLOGIE IN STEDEN

ALGEMENE DEFINITIE EN CONTEXT VAN HET ONDERWERP "TECHNOLOGIE IN STEDEN"

Een van de zes prioriteiten van de Europese Commissie²² is ervoor te zorgen dat de digitale technologie duurzame groei mogelijk maakt, de levenskwaliteit verbetert en het leiderschap van Europa in de wereldeconomie veilig stelt. Opkomende technologieën kunnen een belangrijke bondgenoot zijn in de ontwikkeling van inclusieve, veiligere, veerkrachtige en duurzame steden.

Innovatie, en in het bijzonder de nieuwe golf van deep-tech vernieuwing, is het antwoord van de EU op het wereldwijde engagement om de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen, onze economieën digitaal te maken en de voedsel-, energie- en grondstoffenzekerheid van Europa te garanderen. De Nieuwe Europese Innovatieagenda²³ plant acties om steden en regio's te mobiliseren via "regionale innovatievalleien" om deep-tech vernieuwing sneller in te voeren.

De EU streeft naar een mensgerichte en duurzame visie voor een digitale samenleving om burgers en bedrijven mondiger te maken. Meerlandenprojecten worden ondersteund door het programma Digitaal Europa²⁴ 2030 om de Europese digitale capaciteiten en mogelijkheden een boost te geven rond vier thematische doelstellingen: digitale vaardigheden, digitale infrastructuur, digitale transformatie van bedrijven en digitalisering van overheidsdiensten.

Om een veerkrachtig Europa te helpen opbouwen in het digitale decennium²⁵ moeten overheden, burgers en bedrijven kunnen genieten van de voordelen van kunstmatige intelligentie (AI) en zich tegelijk veilig en beschermd voelen. De Europese AI-strategie wil van de EU een centrum van wereldklasse voor AI maken en ervoor zorgen dat AI mensgericht en betrouwbaar is. Een dergelijke doelstelling vertaalt zich in de Europese benadering van uitmuntendheid en vertrouwen door middel van concrete regels en acties.

Naast AI kunnen we door het Internet of Things (IoT) de fysieke en de virtuele wereld samenvoegen. Het biedt innovatieve oplossingen en biedt ons de mogelijkheid om slimme omgevingen te creëren. IoT-technologieën zijn de pioniers van de digitale transformatie van de wereldeconomie. Data die IoT-sensoren hebben verzameld, kunnen worden gecontroleerd en teruggekoppeld naar een centraal

²² Prioriteiten 2019-2024 - Europese Commissie (europa.eu)

²³ De nieuwe Europese innovatieagenda - Europese Commissie (europa.eu)

²⁴ Het programma Digitaal Europa | De digitale toekomst van Europa vormgeven (europa.eu)

²⁵ Het digitale decennium van Europa | De digitale toekomst van Europa vormgeven (europa.eu)

systeem om een actie in gang te zetten, inzichten te krijgen of te reageren op een ander verbonden object, honderden kilometers verderop.

Data zijn een andere essentiële hulpbron uit de digitale wereld met een groot potentieel voor economische groei, concurrentievermogen, innovatie, het creëren van banen en maatschappelijke vooruitgang in het algemeen. De ontwikkeling van datagestuurde toepassingen zal verschillende voordelen opleveren voor de overheid, burgers en bedrijven: betere beleidsvorming en openbare diensten, betere gezondheidszorg, nieuwe producten en diensten, terwijl de kosten van openbare diensten worden verlaagd en de duurzaamheid en efficiëntie worden opgetrokken.

In deze context dragen de cohesiefondsen bij tot de ontwikkeling van een inclusieve digitale samenleving waarin burgers, onderzoeksorganisaties, bedrijven en overheden ten volle genieten van de mogelijkheden van de digitalisering. Een efficiënte e-overheid op nationaal, regionaal en lokaal niveau houdt in dat er instrumenten op touw worden gezet en dat de organisatie en processen worden herzien om overheidsdiensten efficiënter, gemakkelijker, sneller en goedkoper te kunnen leveren. Digitale en telecommunicatietechnologieën kunnen immers worden gebruikt om traditionele netwerken en diensten te verbeteren ten gunste van lokale gemeenschappen door projecten zoals slimme steden en dorpen.

In het cohesiebeleid wordt bijzondere aandacht besteed aan de aanpak van milieu- en klimaatuitdagingen, meer bepaald de transitie naar een klimaatneutrale economie tegen 2050, de benutting van het potentieel van digitale technologieën met het oog op innovatie en de ondersteuning van de ontwikkeling van functionele stedelijke gebieden²⁶.

Het cohesiebeleid draagt al meer dan tien jaar zijn steentje bij aan de inspanningen van Europa om digitale technologie uit te rollen om de groei- en duurzaamheidsdoelstellingen te halen. Voor de periode 2021-2027 heeft het Cohesiebeleid meer dan 40 miljard euro aan investeringen in digitalisering gepland via de programma's gefinancierd door het EFRO, ESF+, het Cohesiefonds, Interreg en het Fonds voor een rechtvaardige transitie.

Onder het thema 'Technologie in steden' wil het EUI het testen ondersteunen van innovatieve oplossingen ondersteunen aangestuurd door nieuwe technologieën in reële situaties met het oog op een betere dienstverlening aan burgers en/of het vergroten van de capaciteit van de lokale autoriteiten om deze diensten aan te bieden, via experimenten die op grotere schaal kunnen worden herhaald dankzij de investeringen van het Cohesiebeleid.

Het onderwerp technologie in de steden draagt zijn steentje bij aan en heeft banden met een aantal EU-beleidslijnen en -initiatieven zoals de Green Deal van de EU, EU fit for the Digital Age, EU-missie voor klimaatneutrale en slimme steden, EU-strategie voor de veiligheidsunie, EU-strategie voor cyberveiligheid, Nieuw Europees Bauhaus-initiatief, Talent benutten in de regio's van Europa, Europees innovatiepartnerschap inzake actief en gezond ouder worden.

²⁶ Artikel 11 van Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 met betrekking tot het EFRO en het CF.

Het bouwt ook verder op de resultaten van de stedelijke agenda voor het thematisch partnerschap van de EU inzake “digitale transitie” en de acties die op touw werden gezet voor een betere regelgeving, financiering en kennis op dit gebied²⁷.

De Europese Commissie streeft naar een evenwichtige portefeuille van projecten die aan de hoogste kwaliteitsnormen voldoen én de geografische, ruimtelijke en demografische diversiteit van de Europese steden weerspiegelen. Men verwacht dat de projectvoorstellen zeer experimenteel zullen zijn en daarom waarschijnlijk niet zullen worden gefinancierd door traditionele of mainstream financieringsbronnen.

RELEVANTIE VOOR EN ROL VAN DE STEDELIJKE AUTORITEITEN

Steden zijn plaatsen van pluralisme, creativiteit en solidariteit. Culturele en politieke tradities zijn de basis geweest voor de ontwikkeling van steden die een weerspiegeling vormen van de democratische rechten en waarden. Steden zijn ook laboratoria voor nieuwe vormen van probleemoplossing en proeftuinen voor sociale innovatie.

Steden worden geconfronteerd met talrijke en steeds complexere uitdagingen, maar hebben ook nieuwe technologische hulpmiddelen bij de hand om ze beter aan te pakken. Technologie, data en informatie spelen een steeds belangrijkere rol in het leven van de burgers en verschuiven de machtsdynamiek in onze samenleving. Steden zijn pioniers in deze technologische verandering. Door hun specifieke ecosysteem met een hoge bevolkings- en infrastructuurdichtheid vormen steden toplocaties om nieuwe technologieën uit te rollen en voor de productie, verzameling en uitwisseling van data om de voordelen van nieuwe technologieën door meerdere stakeholders te optimaliseren.

Het potentieel van nieuwe technologieën is grenzeloos om steden te helpen hun openbare diensten te verbeteren, beter te communiceren met lokale bedrijven en burgers en hen te helpen betrokken te zijn (actieve en participatieve democratie), hun productiviteit te verhogen en uitdagingen op het gebied van duurzaamheid aan te gaan.

Door innovatieve en inclusieve stedelijke gemeenschappen te creëren om de nieuwe technologieën te testen en te gebruiken voor een beter stedelijk bestuur, kunnen we een nieuwe dynamiek creëren in het stedelijke ecosysteem, instrumenten en processen identificeren die inspelen op de specifieke behoeften van de stad, en/of dit doen binnen lokale en regionale innovatieclusters of digitale hubs.

De recente ontwikkeling van minder dure sensoren, in combinatie met de verspreiding van mobiel en snel internet en de miniaturisatie van computertechnologie, baanden de weg voor een nieuwe technologische revolutie. Het internet van dingen (IoT), kunstmatige intelligentie (AI), het global positioning system (GPS) met hoge resolutie, big data, blockchaintechnologie, virtuele en augmented reality (AR/VR), Digital Twins met ingebedde AI-basiscomponenten en AR/VR en nieuwe bouwmaterialen en -technieken zullen naar verwachting de kernelementen transformeren van hoe

²⁷ <https://www.urbanagenda.urban-initiative.eu/partnerships/digital-transition>

steden functioneren en de manier veranderen waarop onze burgers in stedelijke gebieden leven en met elkaar omgaan.

Binnen deze context moeten lokale overheden focussen op nieuwe plaatsgebonden oplossingen focussen, gericht op de burger, die inspelen op de behoeften van de gemeenschap en een antwoord bieden op lokale uitdagingen op economisch, sociaal en milieugebied, terwijl ze de privacy en veiligheid van gegevens garanderen. Deze technologieën die in een stedelijke context worden gebruikt, moeten naadloos samenwerken en inclusief zijn zodat alle burgers er baat bij hebben.

Zaken zoals publieke controle en eigendom van lokale data die zijn verzameld via nieuwe technologieën moeten zorgvuldig en transparant in kaart worden gebracht, zeker in gevallen waarin diensten worden uitbesteed aan derden die mogelijk misbruik kunnen maken van dergelijke informatie. Kandidaturen ten voordele van de gemeenschap moeten gratis, open source en gebruiksvriendelijk zijn. Technologieën op zich zijn neutraal - maar de manier waarop ze worden beheerd bepaalt de werkelijke impact op het leven in de stad.

Projectvoorstellen over de technologie in steden moeten daarom niet worden uitgewerkt los van de middellange- en langetermijndoelstellingen van kandidaat-steden, zoals bijvoorbeeld in de strategieën voor duurzame stedelijke ontwikkeling van het cohesiebeleid²⁸ of andere strategische documenten op stadsniveau. Een dergelijke inbedding in relevante stedelijke strategieën en plannen zal worden meegewogen in de strategische beoordeling van projectvoorstellen²⁹.

AANWIJZINGEN VOOR STEDELIJKE AUTORITEITEN

Zonder dingen voor te schrijven wat betreft de verwachte respons, die aanzienlijk kan verschillen van stad tot stad gezien hun grootte, innerlijke kenmerken en uitdagingen, worden de kandidaten uitgenodigd om rekening te houden met de hieronder vermelde thema's en kwesties wanneer ze hun projectvoorstellen opstellen. Het geïntegreerd testen van maatregelen gekoppeld aan één van deze thema's en kwesties is ook mogelijk en zeker aanbevolen voor het onderwerp van deze oproep.

- **Zorgen voor betere en aangepaste overheidsdiensten** door de toegang tot kwaliteitsdiensten te vergemakkelijken, de administratieve last voor burgers te verminderen, nieuwe adaptieve diensten te creëren, het beheer van de overheidsinfrastructuur te verbeteren, de transparantie en efficiëntie te verhogen, te zorgen voor realtime uitwisseling van informatie met gebruikers, de kosten, transactietijd en fouten te verminderen. De nadruk moet liggen op kostenverlaging, automatisering, versnelling en vereenvoudiging van administratieve procedures. Om de digitale kloof te dichten, moet steun aan de meest kwetsbaren in de digitale overgang een deel zijn van elke voorgestelde verandering.
- **Het beheer op multilevel- en multistakeholder-niveau consolideren, zorgen voor een doeltreffende participatieve democratie en innovatie en het concurrentievermogen stimuleren**

²⁸ Artikel 11 van Verordening (EU) 2021/1058 van het Europees Parlement en de Raad van 24 juni 2021 met betrekking tot het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling en het Cohesiefonds.

²⁹ Zie paragraaf 3.2 van de [EUI-IA leidraad](#) voor aanvragers voor meer informatie over de selectieprocedure.

door het aantal lokale stakeholders en burgers op te trekken die actief en structureel betrokken zijn bij het strategische plannings- en besluitvormingsproces, maar ook door de co-design- en co-creatiebenaderingen te versterken, bijvoorbeeld om gendergelijkheid in de stedelijke planning te integreren; door de organisatorische, regelgevende en bestuurlijke structuur op touw te zetten die de omgeving en voorwaarden biedt om een innovatiecultuur te ondersteunen en partnerschappen mogelijk te maken tussen steden, universiteiten en lokale bedrijven, om de innovatie- en slimme specialisatiedynamiek te creëren/versterken. Smart Communities AR/VR & digitale jumelages kunnen ook worden gebruikt voor geïnformeerde besluitvormingsprocessen door middel van geavanceerde modelleringstechnieken en natuurlijke immersieve interfaces die de stakeholders en burgers in de stad mondigder maken (CitiVERSE).

- **De digitale transformatie beheersen, het verzamelen en delen van lokale gegevens en tegelijkertijd de hoogste normen voor dataprivacy waarborgen** door te onderzoeken hoe steden gegevens op substedelijk niveau kunnen verzamelen, gebruiken, opslaan en delen, met een grotere mate van granulariteit, om de dienstverlening aan hun burgers te vergemakkelijken en te verbeteren, om te helpen bij het besluitvormingsproces op basis van gegevensbeheer, om bij te dragen aan de lokale economische ontwikkeling en innovatie, aan de scholing en bijscholing van de meest kwetsbaren, om banen en de oprichting van nieuwe bedrijven te bevorderen en om talenten aan te trekken en vast te houden.
- **Het perfectioneren van de ruimtelijke ordening en het landgebruik en de industriële zonering** door technologieën aan te wenden in de strategische en ruimtelijke planning, om een harmonieuze en optimale stedelijke en peri-urbane ontwikkeling te garanderen. Steden moeten innovatieve manieren vinden om nieuwe technologieën in te zetten om de balans tussen de behoeften van verschillende vormen van landgebruik te optimaliseren, zoals huisvesting, ruimtelijke activering van industriegebieden, sanering en herontwikkeling van oude industrieterreinen, openbare ruimte en sociale diensten.
- **Zorgen voor betere diensten, digitale en fysieke toegankelijkheid en inclusie van personen met een handicap en ouderen** door de actieve participatie in het bestuursstelsel van de stad te vergroten, door specifieke gegevens over de lokale specifieke behoeften en ervaringen te verzamelen en te analyseren, om lokaal beleid te creëren/aan te passen, middelen toe te wijzen, diensten te verbeteren en aangepaste slimme straat- en/of infrastructuurapparatuur/meubilair te creëren met het oog op gelijke toegang tot stedelijke ruimten, openbaar vervoer en/of gebouwen; door gratis en open source, gebruiksvriendelijke mobiele toepassingen te ontwikkelen die inspelen op de verschillende handicaps (bijv. schermlezers, spraakopdrachten, grote lettertypen). De voorgestelde projecten moeten de integratie van personen met een handicap en een actief verzorgingsbeleid ondersteunen, met specifieke aandacht voor maatregelen met het oog op integratie op de arbeidsmarkt, een levenslang leren en het behouden van talent.
- **Veilige, beveiligde en veerkrachtige steden** door stedelijke ruimten opnieuw in te richten zodat de burgers minder worden blootgesteld aan de klimaatverandering en andere bedreigingen op basis van kwetsbaarheidsbeoordelingen en scenario's, door nieuwe innovatieve diensten, infrastructuur en apparatuur voor te stellen die ook hun steentje bijdragen aan de veerkracht van kritieke

infrastructuren en openbare ruimten, door preventie- en crisisbeheerplannen en -technieken uit te werken en te gebruiken, samen met gespecialiseerde opleidingen voor plaatselijke beroepsbeoefenaars en bewustmakingstechnieken voor burgers; door de capaciteiten van plaatselijke overheden in samenwerking met burgers en stakeholders te vergroten om georganiseerde (cyber)criminaliteit een halt toe te roepen.

Van de verschillende terreinen die moeten worden onderzocht om de steden in de EU veiliger, zekerder en veerkrachtiger te maken, kunnen de kandidaten de volgende overwegen:

- **Betere preventie en beperking van natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen** (industriële risico's, extreme weersomstandigheden, bosbranden, aardbevingen, risico's voor de volksgezondheid, veiligheidsrisico's) in stedelijke gebieden door technologieën te integreren in voorspellend en preventief beleid, plannen en projecten die worden gebruikt als nieuwe manieren om diverse scenario's op te stellen, te anticiperen op milieu- en klimaatuitdagingen en economische risico's en op de daarbij horende sociale transformaties en gezondheidsproblemen.
- **Zorgen voor voedselzekerheid in stedelijke en functionele gebieden:** door de stijgende impact van de klimaatverandering en de biodiversiteitscrisis spelen steden een belangrijke rol in de vormgeving van "voedselomgevingen". Nieuwe technologieën kunnen dusdanig in stedelijke gebieden worden gebruikt om innovatieve, inclusieve en geïntegreerde manieren te creëren om contacten te leggen met lokale boeren, om functionele gebieden te creëren voor duurzame en veerkrachtige voedselsystemen.
- **Cyberbeveiliging:** door strategische prognoses en proactieve risicobeheerprocessen op het gebied van cyberbeveiliging te integreren in hun plannen en ontwerpen voor de integratie van nieuwe technologieën in hun infrastructuursystemen; door het risico proactief te beheren van de ICT-toeleveringsketen van alle nieuwe technologie die in de infrastructuur en/of diensten van steden wordt gebruikt. Om voor de cyberbeveiliging in steden te zorgen en de burgers er actief bij te betrekken, is een veelzijdige aanpak nodig waarbij onderwijs en bewustmaking een hoofdrol spelen, met de nadruk op de meest kwetsbare groepen.

DOELSTELLINGEN VAN HET COHESIEBELEID

- Specifieke doelstelling 1.1 voor een concurrerender en slimmer Europa door *"onderzoeks- en innovatiecapaciteiten te ontwikkelen en de toepassing van geavanceerde technologieën te bestendigen"*.
- Specifieke doelstelling 1.2 voor een concurrerender en slimmer Europa door *"de voordelen van digitalisering te benutten voor burgers, bedrijven, onderzoeksorganisaties en overheden"*.
- Specifieke doelstelling 1.4 voor een concurrerender en slimmer Europa door *"vaardigheden voor slimme specialisatie, industriële transitie en ondernemerschap op touw te zetten"*.

- Specifieke doelstelling 1.5 voor een concurrerender en slimmer Europa door *“de digitale connectiviteit te verbeteren”*.
- Specifieke doelstelling 2.4 voor een groener Europa door *“de aanpassing aan de klimaatverandering en risicopreventie van rampen en de veerkracht te promoten, rekening houdend met op ecosystemen gebaseerde benaderingen”*.
- Specifieke doelstelling 4.1 voor een socialer en inclusiever Europa door *“de doeltreffendheid en inclusiviteit van de arbeidsmarkten te vergroten en de toegang tot kwalitatieve werkgelegenheid te verbeteren door sociale infrastructuur te ontwikkelen en de sociale economie te promoten”*.
- Specifieke doelstelling 4.2 voor een socialer en inclusiever Europa door *“de gelijke toegang tot inclusieve en hoogwaardige diensten te verbeteren op het gebied van onderwijs, opleiding en levenslang leren door toegankelijke infrastructuur op touw te zetten, onder andere door de veerkracht voor onderwijs en opleiding op afstand en online te promoten”*.
- Specifieke doelstelling 4.3 voor een socialer en meer inclusief Europa door *“de sociaaleconomische integratie van gemarginaliseerde gemeenschappen, gezinnen met een laag inkomen en kansarme groepen te promoten, onder wie mensen met speciale behoeften, door geïntegreerde acties, met inbegrip van huisvesting en sociale diensten”*.
- Specifieke doelstelling 5.1 voor een Europa dat dicht bij de burger staat door *“geïntegreerde en inclusieve sociale, economische en ecologische ontwikkeling, cultuur, natuurlijk erfgoed, duurzaam toerisme en veiligheid in stedelijke gebieden te promoten”*.

RESULTAAT- EN OUTPUTINDICATOREN

Projectvoorstellen worden onder andere beoordeeld op hun vermogen om geloofwaardige resultaten te behalen en op de robuustheid van hun methodologie om deze resultaten te meten.

In de context van het thema 'Technologie in steden' in het bijzonder, worden de stedelijke autoriteiten uitgenodigd om een reeks indicatoren te bepalen die op een geïntegreerde manier de onderling gerelateerde nevenvoordelen bepalen (bijv. ondersteunde ondernemingen, betrokkenheid van burgers, banen en arbeidskrachten, opgeleide lokale actoren of burgers) die hun projectvoorstellen zouden creëren.

Stedelijke autoriteiten kunnen in hun kandidatuur verwijzen naar elk van de onderstaande indicatoren wanneer deze relevant zijn voor hun projectideeën. De lijst is niet prescriptief of exhaustief. Deze bevat indicatoren die niet expliciet verband houden met het onderwerp, maar die kunnen helpen om tastbare resultaten uit te drukken en dus het overwegen waard zijn. Dergelijke indicatoren moeten worden aangevuld met indicatoren die relevant zijn voor het specifieke project.

Het staat de stedelijke autoriteiten vrij om hun eigen projectspecifieke indicatoren te bepalen, rekening houdend met de indicatoren in de lijst, om de veranderingen die hun project kan teweegbrengen zo duidelijk en overtuigend mogelijk weer te geven.

Outputindicatoren

- Burgers die betrokken zijn bij de voorbereiding en mede-implementatie van het project (*meeteenheid*: personen).
- Ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties (*meeteenheid*: ondernemingen die samenwerken met onderzoeksorganisaties).
- Ondersteunde ondernemingen (waarvan: micro-, kleine, middelgrote, grote) (*meeteenheid*: ondernemingen).
- Nieuwe ondersteunde ondernemingen (*meeteenheid*: nieuwe ondernemingen).
- Nieuwe gecreëerde en/of ondersteunde apparatuur (*meeteenheid*: nieuwe apparatuur).
- Nieuwe gecreëerde producten en diensten (*meeteenheid*: nieuwe producten/diensten).
- Ondersteunde personen (opgeleid, bijgeschoold, begeleid of geholpen) (*meeteenheid*: personen).
- Bevolking begunstigd door projecten in het kader van geïntegreerde acties voor sociaaleconomische integratie van gemarginaliseerde gemeenschappen, gezinnen met een laag inkomen en kansarme groepen (*meeteenheid*: personen).
- Stakeholders die betrokken zijn bij de voorbereiding en mede-implementatie van het project (*meeteenheid*: deelname van stakeholders).
- Waarde van digitale diensten, producten en processen ontwikkeld voor ondernemingen (*meeteenheid*: euro).
- Investerings in nieuwe of verbeterde systemen voor monitoring, paraatheid, waarschuwing en respons bij natuurrampen (*meeteenheid*: euro).
- Investerings in nieuwe of verbeterde systemen voor rampenmonitoring, paraatheid, waarschuwing en respons tegen niet-klimaatgerelateerde natuurlijke risico's en risico's in het kader van menselijke activiteiten (*meeteenheid*: euro).

Resultaatsindicatoren

- Ondersteunde leerplaatsen in kmo's (*meeteenheid*: personen).
- Banen gecreëerd in ondersteunde entiteiten (*meeteenheid*: jaarlijkse VTE's).
- Participatieniveau dat is bereikt in het engagement bij lokale gemeenschappen – informatie, raadpleging, co-creatie, medebeslissing (*meeteenheid*: percentage van de lokale bevolking dat betrokken is).

- Kmo's die innovatie op het gebied van producten, processen, marketing of bedrijfsorganisatie introduceren (*meeteenheid*: ondernemingen);
- Handelsmerkaanvragen en modelaanvragen (*meeteenheid*: handelsmerkaanvragen en modelaanvragen).
- Personeel in MKB's dat een opleiding voltooit in vaardigheden voor slimme specialisatie, voor industriële transitie en ondernemerschap (naar soort vaardigheid: technisch, management, ondernemerschap, groen, overig) (*meeteenheid*: deelnemers).
- Gebruikers van nieuwe en verbeterde digitale diensten, producten en processen (*meeteenheid*: gebruikers/jaar).
- Inwoners die profiteren van beschermende maatregelen tegen overstromingen (*meeteenheid*: beschermd percentage van de lokale bevolking).
- Inwoners die profiteren van beschermende maatregelen tegen bosbranden (*meeteenheid*: beschermd percentage van de lokale bevolking).
- Inwoners die profiteren van beschermende maatregelen tegen klimaatgerelateerde natuurrampen (met uitzondering van overstromingen en bosbranden) (*meeteenheid*: beschermd percentage van de lokale bevolking).
- Inwoners die profiteren van beschermende maatregelen tegen niet-klimaatgerelateerde natuurlijke risico's en risico's die te maken hebben met menselijke activiteiten (*meeteenheid*: beschermend percentage van de lokale bevolking).
- Jaarlijkse gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde tewerkstellingsfaciliteiten (*meeteenheid*: gebruikers/jaar).
- Jaarlijkse gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde e-gezondheidszorgdiensten (*meeteenheid*: gebruikers/jaar).
- Jaarlijks aantal gebruikers van nieuwe of gemoderniseerde gezondheids- en/of sociale zorgvoorzieningen (*meeteenheid*: gebruikers/jaar).

4. PROJECTFASEN

Een EUI-IA-project bestaat in totaal uit 4 fasen (zie EUI-IA Guidance voor nadere details):

- i. De **voorbereidingsfase** (waarvoor een vast subsidiebedrag beschikbaar is) omvat alle werkzaamheden in verband met het uitwerken van de projectaanvraag en eindigt met de goedkeuring van het project voor subsidie door EUI.

- ii. De **opstartfase** (waarvoor een vast subsidiebedrag beschikbaar is) duurt 6 maanden en begint na de officiële goedkeuring van het project. Deze staat los van de uitvoeringsfase en vindt plaats vóór het officiële begin van de projectuitvoering. Deze is uitsluitend bestemd voor een gereedheidscontrole van het project (inclusief een audit vooraf) en voor het projectmanagement om de voorwaarden te scheppen voor een vlotte start en uitvoering van de projectactiviteiten.
- iii. De **uitvoeringsfase** duurt 3,5 jaar; deze begint na afronding van de opstartfase en loopt door tot aan de goedgekeurde einddatum voor het project.

NB: Er zijn verschillen in de lengte van de diverse werkpakketten die in de uitvoeringsfase worden uitgevoerd:

- **‘Horizontale’ werkpakketten: Projectmanagement, Monitoring en evaluatie, en Communicatie en kennisbenutting beslaan de gehele uitvoeringsfase (3,5 jaar).** In de laatste 6 maanden van de uitvoeringsfase (na afronding van het testen van de innovatieve oplossing, dus van de uitvoering van de thematische werkpakketten) dienen de horizontale werkpakketten gericht te zijn op: het samenvatten en evalueren van de projectactiviteiten; het formuleren van de conclusies van het project; het verder communiceren, verspreiden en benutten van de projectresultaten en geleerde lessen; het voorbereiden van het nut (de ‘legacy’) van het project voor de lange termijn, door na te denken over de vooruitzichten om doeltreffend gebleken oplossingen te laten doorlopen en op te schalen nadat de EUI-IA-subsidie is geëindigd, de geteste innovatieve oplossing af te stemmen op de steden van de overdrachtspartners en verder te repliceren in heel Europa; en de eindrapportage.
- **Thematische werkpakketten mogen maximaal 3 jaar duren en moeten 6 maanden vóór de einddatum van de uitvoeringsfase eindigen,** zodat – zoals hierboven beschreven – goed kan worden geëvalueerd of de doelstellingen en verwachte resultaten van de projectuitvoering en de geteste innovatieve oplossing zijn bereikt; overdrachtsactiviteiten kunnen worden bevorderd; en de resultaten van het project verder kunnen worden benut. Voor opschaling in het betreffende stedelijke gebied en repliceerbaarheid in andere steden in Europa is het cruciaal om het verloop van het project en de geteste innovatieve oplossing te evalueren. Daarom moet na afloop van het experiment een periode van 6 maanden worden uitgetrokken voor evaluatie.
- **Het werkpakket Overdracht begint uiterlijk 12 maanden na de startdatum van het project en loopt door tot het einde van de uitvoeringsfase.** Om te bepalen wanneer dit werkpakket van start kan gaan, moeten de hoofddautoriteit en de overdrachtspartners eerst nagaan wat het meest haalbare en gunstigste moment is om de samenwerking te laten starten. Het is van belang dat de overdrachtspartners op het meest geschikte moment en in een vroeg stadium betrokken worden in de eerste fasen van de projectuitvoering.

- iv. De **administratieve afsluitingsfase** (waarvoor een vast subsidiebedrag beschikbaar is) duurt 3 maanden en betreft alle administratieve werkzaamheden die na afloop van de uitvoeringsfase plaatsvinden om het project af te sluiten en de inhoudelijke en financiële rapportages te laten valideren. Overigens is het de bedoeling dat de vertegenwoordiger(s) van het EUI-IA-project in deze fase beschikbaar blijft/blijven om deel te nemen aan door het Permanent Secretariaat georganiseerde activiteiten voor kennisbenutting en -verspreiding.

5. UITGANGSPUNTEN VOOR DE FINANCIERING

'Totale kosten'-principe

EUI-IA werkt op basis van het 'totale kosten'-principe. Dit betekent dat **het EFRO maximaal 80% van de subsidiabele kosten cofinanciert, en dat alle partners die EFRO-subsidie ontvangen (hoofddoorloper en gelieerde autoriteiten, uitvoeringspartners en overdrachtpartners) zelf een publieke of particuliere bijdrage van ten minste 20% moeten inbrengen – hetzij uit eigen middelen hetzij uit andere bronnen (maar niet uit een ander EU-fonds) om hun begroting rond te krijgen.** De bijdrage van de partners kan in geld of in natura zijn.

EFRO-uitbetaling

Bij EUI-IA werkt de uitbetaling hoofdzakelijk volgens het principe dat er EFRO-voorschotten worden betaald maar dat uiteindelijk alleen daadwerkelijk gemaakte kosten worden vergoed:

- Uiterlijk 90 dagen na afronding van de opstartfase wordt **een eerste (voorschot)betaling** (50% van de EFRO-subsidie) overgemaakt naar de hoofddoorloper. Dit eerste voorschot omvat ook de twee vaste bedragen voor het werkpakket Voorbereiding en opstart. Dit totale vaste bedrag van € 100.000 aan totale subsidiabele kosten (overeenkomend met € 80.000 EFRO) bestaat uit een vast bedrag van € 25.000 (overeenkomend met € 20.000 EFRO) voor de voorbereidingsfase en een vast bedrag van € 75.000 (overeenkomend met € 60.000 EFRO) voor de opstartfase.
- Na indiening en goedkeuring van Declaratie 1, met de door de eerstelijnscontroleur gecontroleerde projectuitgaven, wordt **een tweede (voorschot)betaling** (30% van de EFRO-subsidie) overgemaakt naar de hoofddoorloper. Vóór validering door de eerstelijnscontroleur moeten de gedeclareerde uitgaven ten minste 35% van de totale projectbegroting bedragen. Als de door de eerstelijnscontroleur gevalideerde projectuitgaven minder bedragen dan 35% van de totale subsidiabele kosten, wordt het tweede EFRO-voorschot naar evenredigheid uitbetaald.
- **Een derde EFRO-betaling** van maximaal 20% van de EFRO-subsidie wordt naar de hoofddoorloper overgemaakt na goedkeuring van het vierde (definitieve) jaarlijkse

voortgangsrapport, goedkeuring van de inhoudelijke eindrapportage en validering van de projectuitgaven in Declaratie 2 door de eerstelijnscontrole. Het definitieve jaarlijkse voortgangsrapport moet uiterlijk één maand na de uitvoeringsfase worden ingediend; Declaratie 2 (de definitieve) moet samen met de inhoudelijke eindrapportage aan het einde van de administratieve afsluitingsfase worden ingediend. Als de door de eerstelijnscontrole gevalideerde projectuitgaven minder bedragen dan 100% van de totale subsidiabele kosten van het project, geschiedt deze derde EFRO-uitbetaling naar evenredigheid. Deze derde uitbetaling vindt dus niet plaats op basis van een voorschot, maar op basis van het principe van vergoeding van daadwerkelijk gemaakte en betaalde kosten. Dat betekent dat de projectpartners in de laatste fase van het project (die niet onder de voorschotten van 80% valt) hun uitgaven zelf moeten voorschieten. Deze derde betaling omvat ook het vaste bedrag van € 20.000 aan totale subsidiabele kosten (overeenkomend met € 16.000 EFRO) voor de administratieve afsluiting van het project.

6. HET GENEREREN EN ONTWIKKELEN VAN PROJECTEN

6.1 PARTNERSCHAPPEN

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 'Wie kan een aanvraag indienen', kunnen alleen in aanmerking komende stedelijke autoriteiten een aanvraagformulier indienen in het kader van een EUI-IA-call. Binnen EUI-IA dient de hoofdautoriteit rechtstreeks bij de experimenten betrokken te zijn en een strategische leidersrol te vervullen bij de ontwikkeling van het project, nl. door een sterk projectpartnerschap samen te stellen en te leiden teneinde het project in technisch, wetenschappelijk en financieel opzicht haalbaar te maken.

Een projectpartnerschap bestaat uit:

- **uitvoeringspartners:** instellingen en organisaties die kunnen bijdragen aan de uitvoering van het project en een actieve rol spelen in de uitvoering en de financiering van de projectactiviteiten door middel van een financiële bijdrage (het deel van het budget dat door een projectpartner wordt geleverd, d.w.z. de eigen bijdrage);
- **overdrachtspartners:** steden die willen leren van de experimenten en die de innovatieve oplossing willen overnemen, de projectuitvoering volgen, en de hoofdautoriteit een extern perspectief bieden ten behoeve van de overdraagbaarheid en repliceerbaarheid van de geteste innovatieve oplossing;
- (indien van toepassing) gelieerde autoriteit(en).

Alle projectpartners (hoofddooriteit of gelieerde autoriteiten, uitvoeringspartners en overdrachtspartners) die profiteren van de EFRO-subsidie, moeten zorgen voor een eigen bijdrage.

Alle partners moeten in de Europese Unie zijn gevestigd (het is mogelijk om uitvoeringspartners uit andere landen bij het project te betrekken, op voorwaarde dat ze in EU-lidstaten zijn gevestigd en dat ze een duidelijke toegevoegde waarde hebben voor het project). Alle betrokken partners dienen hun samenwerking te formaliseren door een partnerschapsovereenkomst te ondertekenen.

Hoofddooriteit

Projecten moeten aantonen dat de hoofddooriteit de leiding op zich neemt en actief betrokken is bij de uitvoering van de activiteiten en bij het lokale partnerschap. Bij EUI-IA is de hoofddooriteit verantwoordelijk voor de algehele uitvoering en aansturing van het hele project. De hoofddooriteit draagt de volledige financiële en juridische verantwoordelijkheid ten opzichte van de Uitvoerende Entiteit. De andere projectpartners blijven zelf verantwoordelijk ten opzichte van de hoofddooriteit. De verantwoordelijkheden van het partnerschap, vertegenwoordigd door de hoofddooriteit, worden vastgelegd in een subsidiecontract tussen de hoofddooriteit en de Uitvoerende Entiteit en in de partnerschapsovereenkomst die na goedkeuring van het project door alle betrokken partners moet worden ondertekend (en door de overdrachtspartners nadat ze zijn geselecteerd). De hoofddooriteit moet ervoor zorgen dat alle projectpartners worden betrokken bij het ontwerp en de uitvoering van het project.

Gelieerde autoriteiten

Bestaande verenigingen van stedelijke autoriteiten (nationale/regionale verenigingen van stedelijke autoriteiten, territoriale samenwerkingsverbanden, ontwikkelingsdistricten, enz.) met of zonder de juridische status van georganiseerde agglomeratie, alsmede afzonderlijke stedelijke autoriteiten die geen officiële samenwerkingsovereenkomst hebben maar wel bereid zijn om een gezamenlijke aanvraag in te dienen in het kader van EUI-IA, moeten in het aanvraagformulier één lokale bestuurlijke eenheid (LBE) opnemen als hoofddooriteit en de overige LBE's als gelieerde autoriteiten. De gelieerde autoriteiten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van concrete activiteiten en de totstandkoming van de bijbehorende deliverables/outputs. Gelieerde autoriteiten hebben recht op een deel van het projectbudget en declareren de kosten die zij maken voor de uitvoering van de activiteiten. In het aanvraagformulier moet nadere informatie worden verstrekt over de gelieerde autoriteiten (juridische status, ervaring en expertise, contactpersonen, enz.).

Verenigingen en/of groeperingen van stedelijke autoriteiten (zonder de status van georganiseerde agglomeratie) die een aanvraag willen indienen, zouden bij voorkeur aan elkaar moeten grenzen en het aantal gelieerde autoriteiten moeten beperken.

Gelieerde autoriteiten leggen hun contractuele relatie met de hoofddooriteit formeel vast door – net als de andere projectpartners – na goedkeuring van het project de partnerschapsovereenkomst te ondertekenen.

Met het oog op de functionele dynamiek in stedelijke gebieden is het mogelijk en soms zeer wenselijk dat een groep van stedelijke autoriteiten een nieuwe vorm van samenwerking opzet, middelen bundelt om de gewenste kritische massa voor een gezamenlijk doel te verkrijgen en een gezamenlijke EUI-IA-aanvraag indient.

Uitvoeringspartners

De vorming van sterke samenwerkingsverbanden tussen overheid, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld (inclusief burgers en bewoners) wordt algemeen erkend als een voorwaarde voor duurzame stedelijke ontwikkeling. Afhankelijk van de problematiek en uitgaande van de lokale context en eerdere ervaringen moet de hoofddoorloopte een verscheidenheid aan relevante partners bij het project betrekken – instellingen, bureaus (zelfs volledig gemeentelijke), instellingen voor hoger onderwijs, private partners, investeerders, onderzoeksinstituten, NGO's, enz. – die nodig zijn met het oog op de beoogde innovatieve oplossing, de projectdoelstellingen, duurzaamheid en opschaling op langere termijn. Uitvoeringspartners moeten beschikken over relevante ervaring en deskundigheid die een aanvulling vormt op die van de hoofddoorloopte en meerwaarde heeft voor het hele project. Als projecten de problemen willen aanpakken die door belanghebbenden en doelgroepen als het meest urgent worden ervaren, als zij echt vernieuwend willen zijn en zich willen inzetten om de geteste oplossingen na afronding van het project op grotere schaal toe te passen, dan moeten ze hun voordeel doen met de kennis en kunde die buiten de stedelijke autoriteiten aanwezig is in de omgeving en ook met de inbreng van geïnteresseerde publieke en/of private investeerders.

Het partnerschap moet evenwichtig zijn in die zin dat de partners elkaar in beleidsmatig en thematisch opzicht aanvullen. Partnerschappen moeten streven naar horizontale integratie (met actoren die betrokken zijn bij de verschillende dimensies van het betreffende probleem) en verticale integratie (met verschillende bestuursniveaus). Hiervoor bestaat geen standaardaanpak. Aanvragers moeten zich ervan bewust zijn dat het managen van partnerschappen met meer dan 10 partners vaak extra inspanning en middelen vereist.

Iedere organisatie met rechtspersoonlijkheid kan uitvoeringspartner zijn in een EUI-IA-project. Uitvoeringspartners moeten een actieve rol hebben in het ontwerp en de uitvoering van het project en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van concrete activiteiten en de totstandkoming van de bijbehorende deliverables/outputs. Uitvoeringspartners hebben recht op een deel van het projectbudget en declareren de kosten die zij maken voor de uitvoering van de activiteiten. Bij de selectie van uitvoeringspartners gelden de beginselen van transparantie en gelijke behandeling. Adviesbureaus die zich primair met het ontwikkelen en managen van Europese projecten bezighouden en organisaties zonder personeelskosten op de begroting (die alleen kosten voor externe expertise declareren) mogen niet als uitvoeringspartner aan een project deelnemen. In het aanvraagformulier dient nadere informatie te worden verstrekt over de uitvoeringspartners (juridische status, ervaring en expertise, contactpersonen, enz.). In principe kan een uitvoeringspartner betrokken zijn bij meerdere projectvoorstellen in het kader van dezelfde call, op voorwaarde dat zijn bijdrage aan en meerwaarde voor de diverse projecten duidelijk worden onderbouwd.

NB: Stedelijke autoriteiten kunnen niet als uitvoeringspartner worden beschouwd en vermeld, maar alleen als hoofdautoriteit of gelieerde autoriteit – mits ze aan de eerder genoemde criteria daarvoor voldoen.

Overdrachtspartners

Overdrachtspartners zijn stedelijke autoriteiten die zich bij het projectpartnerschap aansluiten om de experimenten te volgen en ervan te leren. Het is de bedoeling dat elk EUI-IA-project drie overdrachtspartners heeft, afkomstig uit andere lidstaten dan de hoofdautoriteit.

Iedere stedelijke autoriteit van een lokale bestuurlijke eenheid die op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en zich binnen de Europese Unie bevindt, kan overdrachtspartner worden. Er is geen minimumaantal inwoners vereist (steden van elke omvang kunnen overdrachtspartner worden).

De logica achter het uitnodigen van overdrachtspartners voor het projectpartnerschap is om ervoor te zorgen dat de geteste oplossing beter kan worden afgestemd op andere stedelijke contexten in de EU, waardoor de kans groter wordt dat deze in het buitenland zal worden overgenomen en op langere termijn op grotere schaal zal worden toegepast, mogelijk met financiering uit de cohesiefondsen (met name het EFRO). Daarnaast kan het ook bevorderlijk zijn voor de kennisuitwisseling tussen steden in de EU en voor het ontstaan van langdurige betrekkingen tussen steden. Door betrokken te zijn bij de experimenten kunnen overdrachtspartners hun eigen innovatiepotentieel ontwikkelen en leren om innovatieve oplossingen te implementeren (zowel inhoudelijk als procesmatig). Door deel te nemen aan de overdracht en te profiteren van een oplossing die zij tot stand zien komen – en waarvan ze zien dat deze resultaten oplevert, maar dat er ook problemen en obstakels moeten worden overwonnen om daadwerkelijk tot innovatie te komen – kunnen ze zich voorbereiden om de geteste innovatieve oplossing af te stemmen op en geheel of gedeeltelijk te repliceren in hun eigen stad.

Overdrachtspartners moeten uiterlijk in de opstartfase worden gezocht en geselecteerd en zich aan het projectpartnerschap verbinden. De samenwerking ten aanzien van de overdracht, die via het werkpakket Overdracht wordt uitgevoerd, moet uiterlijk na 12 maanden vanaf de projectuitvoering van start gaan. Overdrachtspartners krijgen een vast budget toegewezen.

Betrekken van doelgroepen en andere belanghebbenden

Bij het opzetten van een EUI-IA-project en in alle projectfasen is het noodzakelijk om **de bredere groep belanghebbenden en de doelgroepen die het project kunnen beïnvloeden of erdoor beïnvloed kunnen worden** vast te stellen en bij het project te betrekken. Bij de belanghebbenden kan het – afhankelijk van de aard van het project – gaan om lokale gemeenschappen, sociale partners, bedrijven, NGO's, deskundigen, instellingen, organisaties, individuen, enz. Bij de doelgroepen kan het – afhankelijk van het project – gaan om burgers, stagiairs, werkzoekenden, kwetsbare en/of gemarginaliseerde groepen, gebruikers van een bepaalde dienst of voorziening, enz. Het inventariseren van de belanghebbenden, het begrijpen van hun invloed op het EUI-IA-project en het afwegen van hun behoeften en verwachtingen zijn cruciaal voor het succes van het project. Stedelijke autoriteiten moeten daarom alle relevante belanghebbenden om de tafel krijgen om de problemen en behoeften beter in kaart te

brengen, om overeenstemming te bereiken over een gezamenlijke visie of gewenste verandering waartoe het EUI-IA-project moet bijdragen, en om concrete oplossingen en acties uit te werken die de problemen aanpakken en tot de gewenste verandering leiden. De bredere groep belanghebbenden profiteert direct en/of indirect, maar zij spelen geen directe rol in de uitvoering van het EUI-IA-project en mogen niet worden beschouwd als partners bij het EUI-IA-project. Zij krijgen dus ook geen specifiek budget en ook geen expliciete verantwoordelijkheden bij de uitvoering van het project, maar worden wel relevant geacht en moeten actief betrokken worden (co-creatie) met het oog op een soepele en doeltreffende uitvoering van het project.

6.2 INTERVENTIELOGICA EN WERKPLAN

De interventielogica van het EUI-IA-project geeft duidelijk en goed doordacht weer hoe de geplande acties naar verwachting zullen leiden tot de gewenste verandering en de beoogde resultaten. Het is een beschrijving van de logische opeenvolging van de oorspronkelijke behoeften, de inputs, projectactiviteiten, outputs, resultaten en de uiteindelijke impact. Het is een hulpmiddel om complexe projecten te structureren en de evaluatie ervan voor te bereiden. Bij de interventielogica gaat het om vragen als: Wat is het idee achter het project? Wat zijn de problemen/behoeften die tot het project hebben geleid? Welke problemen wil het project oplossen? Wat is de 'gewenste verandering'? Hoe zullen deze veranderingen worden bereikt?

De interventielogica bestaat uit strategische en operationele componenten en daarnaast uit monitoring- en evaluatiecomponenten.

- De strategische componenten omvatten: algemene doelstelling, specifieke doelstellingen en verwachte resultaten.
- De operationele componenten omvatten: het werkplan, werkpakketten, activiteiten, deliverables en outputs.

Het werkplan geeft aan hoe het project zal verlopen. Het is een stappenplan aan de hand waarvan een project wordt uitgevoerd als het wordt gesubsidieerd. Het werkplan deelt het project op in grote stappen (werkpakketten), die weer worden onderverdeeld in kleinere stappen (activiteiten). Activiteiten leiden tot deliverables en elk werkpakket leidt tot een of meer outputs.

Werkpakketten zijn de bouwstenen van het werkplan, zij vormen de belangrijkste pijlers van het project en bestaan uit samenhangende projectactiviteiten die nodig zijn om bepaalde onderdelen van het project uit te voeren en projectoutputs tot stand te brengen. Voor een EUI-IA-project moeten de volgende werkpakketten worden gebruikt:

- Werkpakket Voorbereiding en opstart
- Werkpakket Projectmanagement

- Werkpakket Monitoring en evaluatie
 - Werkpakket Communicatie en kennisbenutting
 - Thematische werkpakketten
 - Werkpakket Overdracht
 - Werkpakket Afsluiting
- De monitoring- en evaluatiecomponenten omvatten: outputindicatoren en resultaatindicatoren.

6.3 ONDERSTEUNING DOOR DESKUNDIGEN

Elk project dat in het kader van EUI-IA wordt gesubsidieerd, krijgt ondersteuning van een EUI-deskundige. Meer specifiek zorgen de EUI-deskundigen voor:

- advies en begeleiding op strategisch en operationeel niveau over het project en de uitvoering ervan;
- hulp bij het ontwikkelen van projectdocumenten en outputs, om resultaten en verdere vooruitzichten (qua duurzaamheid, opschaling en overdraagbaarheid), geleerde lessen en goede praktijken te verzamelen en onder een breder publiek te verspreiden, en daarmee de toepassing van de meest succesvolle innovaties in andere EU-steden te vergemakkelijken;
- deelname en bijdrage aan kennisbenuttings- en verspreidingsactiviteiten;
- hulp bij de uitvoering van het werkpakket Overdracht.

De EUI-deskundigen leveren gedurende de gehele looptijd van het project en ook in de afsluitingsfase continu ondersteuning en advies.

EUI-deskundigen zijn mensen met een gedegen kennis van de relevante stedelijke thema's van elke call. Ze hebben ervaring met het samenwerken met stedelijke autoriteiten aan projecten waarbij sprake is van overheidsinvesteringen en de fysieke uitvoering daarvan, hebben goed inzicht in het cohesiebeleidskader en bewezen ervaring met het ondersteunen van stedelijke experimenten en innovatie.

Alle kosten in verband met de werkzaamheden van EUI-deskundigen (inclusief reis- en verblijfkosten) worden door EUI-IA rechtstreeks vergoed. Daarom mogen aanvragers deze kosten niet opnemen in hun begroting in het aanvraagformulier.

6.4 OVERDRACHT

Een essentieel verschil met de projecten van Urban Innovative Actions in de programmaperiode 2014-2020 is dat er nu een transnationale overdrachtscomponent is opgenomen als integraal onderdeel van EUI-IA-projecten.

Het is belangrijk te onderstrepen dat de EUI-IA-projecten nog steeds primair zijn gericht op het testen van nieuwe innovatieve oplossingen op een bepaalde plaats. Maar de verwachting is dat – met deze nieuwe component – de processen en de resultaten van experimenten zullen worden gevolgd door partnersteden uit andere landen (overdrachtspartners). In alle EUI-IA-projecten is nu een specifiek werkpakket Overdracht opgenomen, met specifieke activiteiten, budgetten, deliverables en outputs.

EUI-IA is opgezet om overdraagbare en schaalbare innovatieve oplossingen te vinden en te testen teneinde problemen rond duurzame stedelijke ontwikkeling op EU-niveau te kunnen aanpakken. Het initiatief is ook gericht op het verzamelen en delen van de resultaten van experimenten (mede door het ondersteunen van overdrachtsactiviteiten) om in alle stedelijke gebieden in de EU het innovatievermogen en de kennisopbouw te bevorderen. De bedoeling is dat de outputs van EUI-IA-projecten door andere steden in de EU worden overgenomen (gerepliceerd, opgeschaald). Dit is bevorderlijk voor de impact van het hele initiatief, levert een bijdrage aan de stedelijke beleidsvorming op verschillende niveaus, en is goed voor de samenwerking tussen Europese stedelijke gebieden.

De overdrachtscomponent moet zich toespitsen op de volgende aspecten:

- in staat stellen van de overdrachtspartners om de planning en het uittesten van de innovatieve oplossing te volgen;
- in staat stellen van de overdrachtspartners om hun lokale stedelijke context te analyseren en zo beter te begrijpen hoe de innovatieve oplossing kan worden afgestemd op hun lokale behoeften en omstandigheden;
- uitwisselen van kennis en ervaring tussen alle projectpartners;
- delen van kritische input, wat niet alleen het EUI-IA-project een extern perspectief kan geven maar ook de overdrachtspartners kan inspireren;
- opstellen door de overdrachtspartners van documentatie die handig voor hen kan zijn bij de toekomstige replicatie van de innovatieve oplossing (haalbaarheids- en kansenonderzoek voor replicatie en investeringsdocumentatie);
- opstellen (door de hoofdautoriteit en de projectpartners) van de nalatenschap van het EUI-IA-project in de vorm van een EUI-innovatiemodel dat kan worden gebruikt door andere EU-steden die belangstelling hebben voor de oplossing.

Bovengenoemde activiteiten kunnen worden uitgevoerd met behulp van de volgende variatie aan **werkmethoden**: bezoeken ter plaatse, online of offline workshops/vergaderingen/discussies, peer reviews, eigen werkzaamheden van de overdrachtspartners waardoor zij verder kunnen profiteren van de lessen die ze uit de overdracht hebben getrokken én zich kunnen voorbereiden op toekomstige replicatie van de innovatieve oplossing, en andere gewenste vormen van werk en samenwerking.

Van de overdrachtspartners wordt verwacht dat ze de volgende deliverables en outputs opstellen met betrekking tot leren en investeren: **een overdrachtscapaciteitsonderzoek en een haalbaarheids- en kansenonderzoek naar replicatie** (één per overdrachtspartner). Ze mogen ook **investeringsdocumentatie en/of een kleinschalige pilot-investering** financieren.

De hoofdautoriteit wordt geacht een **EUI-innovatiemodel** op te stellen – een einddocument ten behoeve van de overdraagbaarheid en opschaling van de geteste innovatieve oplossing, zodat anderen (niet alleen de overdrachtspartners maar alle geïnteresseerde steden in de EU) kennis kunnen nemen van de uitkomsten van het experiment en enkele handreikingen krijgen over de aanpak van replicatie.

Het totale budget voor het werkpakket Overdracht moet worden bepaald door de EU-IA-aanvrager en moet het volgende omvatten:

- een budget voor de hoofdautoriteit en de betreffende uitvoeringspartners voor de uitvoering van het werkpakket Overdracht;
- een budget voor elke overdrachtspartner in de vorm van een vast bedrag (vereenvoudigde kostenoptie) van € 150.000 (overeenkomend met € 120.000 EFRO en een eigen bijdrage van € 30.000 euro).

De hoofdautoriteit is verantwoordelijk voor het zoeken en selecteren van de overdrachtspartners die zij in het partnerschap wil opnemen. Hiermee dient al in de aanvraagfase te worden begonnen: aanvragers moeten dan aangeven welke andere Europese stedelijke gebieden profijt zouden kunnen hebben van het repliceren van de voorgestelde oplossing; toelichten hoe de meest geschikte overdrachtspartners worden gezocht en geselecteerd (en eventueel reeds gevonden potentiële overdrachtspartners specificeren, met motivering/onderbouwing). Een van de doelstellingen van het EUI-IA is dat de projectoutputs ook door andere steden worden gebruikt, waardoor het hele initiatief meer impact krijgt, en de ambitie van het EUI-IA is om de repliceerbaarheid van de ontwikkelde innovatieve oplossingen te vergroten. Daarom is het van belang dat projecten al in de aanvraagfase kunnen aantonen dat er sprake is van een goed uitgewerkt proces, onderbouwing en motivering voor de keuze van de meest geschikte overdrachtspartners.

De overdrachtspartners moeten uiterlijk in de opstartfase worden vastgesteld. De opstartfase kan pas worden afgerond als de overdrachtspartners (op zijn minst) een intentieverklaring hebben ondertekend.

Aandachtspunten bij de selectie van de overdrachtspartners zijn: (i) het vinden van een goed evenwicht in de verscheidenheid van de betrokken steden (qua grootte (kleine, middelgrote en grote steden) en hun ligging (minder ontwikkelde, overgangs- en meer ontwikkelde regio's)), en ii) het verzamelen van

de meest relevante overdrachtspartners voor de kwaliteit van de replicatie-activiteiten. Daarom gelden de volgende **uitgangspunten voor de selectie van de overdrachtspartners**:

- De overdrachtspartners zijn afkomstig uit verschillende lidstaten van de EU;
- Ten minste twee van de vier betrokken steden (de hoofdautoriteit + de drie overdrachtspartners) liggen in minder ontwikkelde of overgangsregio's³⁰;
- Het partnerschap omvat steden van verschillende grootte.

6.5 KOSTENCATEGORIEËN

De volgende kostencategorieën kunnen worden gebruikt voor EUI-IA-projecten:

- **Personeelskosten**
- **Kantoor- en administratieve kosten**
- **Reis- en verblijfkosten**
- **Externe expertise en diensten**
- **Uitrusting**
- **Infrastructuur en bouwwerkzaamheden**

In de EUI-IA Guidance is iedere kostencategorie gedefinieerd en staat informatie over het begroten en declareren van deze kosten. Bij vragen over de subsidiabiliteit van uitgaven die hier niet worden beantwoord, kunnen projectpartners terecht bij het Permanent Secretariaat. NB: overdrachtspartners ontvangen een vast bedrag om hun uitgaven te dekken.

Door het project gedeclareerde uitgaven moeten worden gecontroleerd door middel van een eerstelijnscontrole. Hierbij moet de controleur in een verklaring aangeven of de gedeclareerde uitgaven wettig en regelmatig zijn, of de producten en diensten daadwerkelijk geleverd zijn, of de gedeclareerde bedragen kloppen en of de uitgaven en activiteiten aan de regels van EUI-IA, de EU en de eigen lidstaat voldoen. Aangezien de eerstelijnscontroleur rechtstreeks door EUI-IA wordt benoemd en betaald, hoeven de projectpartners in de projectbegroting geen controlekosten (auditkosten) op te nemen. De eerstelijnscontroleur verricht ook controles ter plaatse. Een controle ter plaatse houdt in dat de **eerstelijnscontroleur het project persoonlijk bezoekt en nagaat of bepaalde activiteiten, aankopen van diensten en producten en ook investeringen daadwerkelijk conform het goedgekeurde aanvraagformulier hebben plaatsgevonden en of de regels zijn nageleefd.**

³⁰ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/regions/background>

Zoals vermeld bij de uitgangspunten voor de financiering moeten EUI-IA-projecten werken volgens het 'totale kosten'-principe: een project wordt door het EFRO gesubsidieerd tot maximaal 80% van de totale subsidiabele kosten, en elke projectpartner (hoofddoorloper, gelieerde autoriteit, uitvoeringspartner en overdrachtspartner) die EFRO-subsidie ontvangt, moet zelf een financiële bijdrage leveren om de eigen begroting rond te krijgen (ten minste 20% van de subsidiabele kosten van de partner).

Als deze bijdragen afkomstig zijn uit particuliere middelen, vallen ze niet onder de regels voor staatssteun. Als bijdragen afkomstig zijn uit publieke bronnen, en voor zover de projectactiviteiten niet economisch van aard zijn, vormt de financiering voor dergelijke activiteiten geen staatssteun. Lidstaten kunnen echter ook uit publieke middelen bijdragen aan projecten waarbij het wél gaat om 'economische activiteiten', zoals het op de markt brengen van goederen en diensten. In dat geval moet een project zodanig worden opgezet dat alle publieke bijdragen op alle niveaus voldoen aan de staatssteunregels, dus zowel bij de eigenaar als bij de bouwer c.q. exploitant van het project of de voorziening. Daarbij moeten de publieke bijdragen dan voldoen aan de de-minimis-regels, aan de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV) of aan de DAEB-vrijstellingsbeschikking voor Diensten van Algemeen Economisch Belang.

Nadere informatie over aanbestedingen en staatssteun is te vinden in de EUI-IA Guidance.

7. AANVRAAGPROCEDURE

Het aanvraagdossier voor de EUI-IA-call bestaat uit:

- Deze **Terms of Reference**, beschikbaar in alle EU-talen. In het geval van discrepanties is de Engelse versie echter doorslaggevend.
- De EUI-IA Guidance (alleen beschikbaar in het Engels), die steeds moet worden geraadpleegd voor wat betreft de algemene regels van het Initiatief.
- Een **technische handleiding voor het Electronic Exchange Platform (EEP)**.
- Gedetailleerde **instructies voor het invullen van het aanvraagformulier**, online beschikbaar in alle EU-talen in het EEP-systeem. In het geval van discrepanties is de Engelse versie echter doorslaggevend.
- **Werkdocument voor het aanvraagformulier** als hulpmiddel bij het opstellen van de aanvraag (een werkversie van het aanvraagformulier en de eigen verklaring; dit is een Word-document, alleen beschikbaar in het Engels).

Alle documenten zijn ook te vinden op de EUI-website.

De aanvraagprocedure verloopt 100% papierloos via het EEP (<https://connect.urban-initiative.eu>).

De aanvraag zelf bestaat uit:

- **Aanvraagformulier:** Het aanvraagformulier moet online worden ingevuld via het EEP. De verschillende onderdelen hebben betrekking op het projectidee en de achterliggende gedachte (inclusief de innovativiteit van het voorstel), het partnerschap (de hoofddoorzaak, de uitvoeringspartners, de overdrachtspartners en, indien van toepassing, de gelieerde autoriteiten), de belangrijkste doelstellingen en beoogde resultaten, het werkplan en de begroting. Bewerken en indienen is alleen mogelijk zolang een call geopend is. Het aanvraagformulier bevat een aantal automatische links, formules en controles. Hierdoor verschijnen er foutmeldingen in het formulier als het niet goed wordt ingevuld (of als de eigen verklaring ontbreekt), en kan het niet worden verzonden. Dit maakt het risico veel kleiner dat een aanvraag meteen als niet-subsidiabel wordt aangemerkt.
- **Bijlage:** Aanvragers kunnen in het EEP één bijlage uploaden bij het aanvraagformulier. Dit kan bijvoorbeeld een kaart zijn van het interventiegebied, een grafiek, een infographic, enz. In de EEP Guidance staat welke soorten bestanden er kunnen worden geüpload en hoe groot deze mogen zijn.
- **Eigen verklaring** (Confirmation sheet): De eigen verklaring wordt tijdens of na het invullen van het aanvraagformulier automatisch gegenereerd door het EEP. Deze moet worden geprint, ondertekend door een bevoegde vertegenwoordiger van de hoofddoorzaak, gescand en geüpload in onderdeel H van het aanvraagformulier. Zonder de eigen verklaring kan het aanvraagformulier niet worden ingediend.

Het dringende advies is om het aanvraagformulier in te vullen in helder Engels, hoewel het ook in een van de andere officiële EU-talen mag worden ingediend. De strategische en operationele beoordeling vindt plaats op basis van de Engelse versie van het aanvraagformulier (aanvraagformulieren in andere talen worden in opdracht van het Permanent Secretariaat door een extern vertaalbureau in het Engels vertaald). Het Permanent Secretariaat geeft geen garanties ten aanzien van de kwaliteit van de vertaling en deze is derhalve voor risico van de aanvrager. Daarnaast moeten het subsidiecontract, het projectmanagement, officiële rapportages, de belangrijkste deliverables en alle communicatie met de Uitvoerende Entiteit en het Permanent Secretariaat in het Engels zijn.

De uiterste datum voor indiening van het aanvraagformulier en de eigen verklaring
is 14 oktober 2024 om 14.00 uur CEST

8. SELECTIEPROCEDURE

Na indiening doorloopt iedere aanvraag een selectieprocedure, die uit de volgende stappen bestaat:

1. Subsidiabiliteitscontrole
2. Strategische beoordeling
3. Operationele beoordeling

8.1 SUBSIDIABILITEITSCONTROLE

Na sluiting van de EUI-IA-call toetst het Permanent Secretariaat alle tijdig ingediende projectvoorstellen op subsidiabiliteit. Het doel hiervan is om te controleren of de ontvangen aanvraagformulieren en bijlagen voldoen aan de formele subsidiabiliteitscriteria; om te voorkomen dat niet-subsidiabele aanvragen nog verder worden beoordeeld; en om te zorgen voor een gelijke behandeling van alle voorstellen die in aanmerking komen voor subsidiëring.

De subsidiabiliteitscriteria van EUI-IA zijn als volgt:

1. Het aanvraagformulier is elektronisch via het EEP ingediend vóór de deadline die in de Terms of Reference van de call staat aangegeven.
2. Het aanvraagformulier is volledig ingevuld.
3. De aanvrager is een afzonderlijke stedelijke autoriteit van een lokale bestuurlijke eenheid die op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en ten minste 50.000 inwoners heeft;

OF

De aanvrager is een vereniging of groepering van stedelijke autoriteiten met de juridische status van georganiseerde agglomeratie, bestaande uit lokale bestuurlijke eenheden, waarbij het merendeel (minimaal 51%) van de bevolking woont in een lokale bestuurlijke eenheid die op grond van de urbanisatiegraad door Eurostat is geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en waarbij het totale aantal inwoners ten minste 50.000 bedraagt;

OF

De aanvrager is een vereniging of groepering van stedelijke autoriteiten zonder de juridische status van georganiseerde agglomeratie, waarbij alle betrokken stedelijke autoriteiten (hoofdautoriteit en gelieerde autoriteiten) lokale bestuurlijke eenheden zijn en op grond van de urbanisatiegraad

door Eurostat zijn geclassificeerd als agglomeratie, stad of voorstad (DEGURBA-code 1 of 2) en waarbij het totale aantal inwoners (hoofddautoriteit en gelieerde autoriteiten) ten minste 50.000 bedraagt.

4. De subsidiabiliteitsperiode is aangehouden: de einddatum van het project komt overeen met de voorschriften van de call en van EUI-IA.
5. De eisen ten aanzien van het maximale budget (maximaal € 5 miljoen EFRO) en het cofinancieringsbeginsel (minimaal 20% eigen bijdrage door het partnerschap) zijn in acht genomen.
6. Alle betrokken partners (hoofddautoriteit, gelieerde autoriteiten en uitvoeringspartners) zijn afkomstig uit een EU-lidstaat.
7. In het geval van een vereniging of groepering van stedelijke autoriteiten die geen juridische status als georganiseerde agglomeratie heeft, moet er in het aanvraagformulier één hoofddautoriteit zijn aangegeven en moeten daarnaast ook alle gelieerde autoriteiten zijn vermeld.
8. De stedelijke autoriteiten die een projectvoorstel indienen (hoofddautoriteit en/of gelieerde autoriteiten) zijn in het kader van één en dezelfde call slechts betrokken bij één projectvoorstel.
9. Stedelijke autoriteiten (stedelijke hoofddautoriteiten en/of geassocieerde stedelijke autoriteiten) die een aanvraag doen, mogen niet geselecteerd en gefinancierd zijn na eerdere oproepen tot het indienen van voorstellen van EUI-IA.
10. Een ongewijzigde eigen verklaring, ondertekend door een bevoegde vertegenwoordiger van de hoofddautoriteit, is via het EEP geüpload in het betreffende onderdeel van het aanvraagformulier (Confirmation sheet).

Als niet aan alle bovenstaande voorwaarden is voldaan, wordt de aanvraag als niet-subsidiabel aangemerkt en wordt er geen verdere beoordeling uitgevoerd. Na afloop van de subsidiabiliteitscontrole worden aanvragers in kennis gesteld van het besluit inzake hun aanvraag (nl. of deze wel of niet door mag naar de volgende stap).

8.2 STRATEGISCHE BEOORDELING

Aanvragen die als subsidiabel en ontvankelijk zijn aangemerkt, worden onderworpen aan een strategische beoordeling door een panel van externe deskundigen. Deze strategische beoordeling vormt **70%** van het gewicht van de totale projectbeoordeling en berust op de volgende criteria:

- **Innovativiteit en relevantie (30%)** – In hoeverre kan de aanvrager aantonen dat het projectvoorstel een nieuwe oplossing is die meerwaarde heeft in het kader van het thema van

de call? In hoeverre is de oplossing relevant voor de lokale context en voor de doelstellingen van het cohesiebeleid?

- **Partnerschap en co-creatie** (12%) – In hoeverre is het partnerschap relevant en solide genoeg om de voorgestelde oplossing te implementeren en de verwachte resultaten te bereiken? In hoeverre voorziet het voorstel in zinvolle participatie en co-creatie door belanghebbenden, doelgroepen en burgers?
- **Meetbaarheid van resultaten en impact** (12%) – In hoeverre zijn de verwachte resultaten specifiek en realistisch, en weerspiegelen ze de verwachte impact van het project op de lokale context en op de begunstigden/eindgebruikers?
- **Duurzaamheid en opschaling** (8%) – In hoeverre levert het project een duurzame bijdrage aan de aanpak van de betreffende uitdaging? In hoeverre kan de voorgestelde oplossing (als deze succesvol blijkt) na de einddatum in stand blijven en worden opgeschaald?
- **Overdraagbaarheid** (8%) – In hoeverre zal het project overdraagbaar zijn naar andere stedelijke gebieden in Europa?

De indicatieve beoordelvingsvragen voor alle criteria zijn te vinden in de EUI-IA Guidance, paragraaf 3.2 'Selection process'.

Op basis van de score van de strategische beoordeling stelt het panel van externe deskundigen een beoordeling op en brengt het een rangorde aan in de beoordeelde aanvragen. Aanvragen die goed scoren in deze rangorde, worden in overleg met de EC doorgelaten naar de operationele beoordeling. Na afloop van de strategische beoordeling worden aanvragers in kennis gesteld van het besluit inzake hun aanvraag (of deze wel of niet door mag naar de volgende stap).

8.3 OPERATIONELE BEOORDELING

De operationele beoordeling wordt uitgevoerd door het Permanent Secretariaat en vormt **30%** van het gewicht van de totale projectbeoordeling. De operationele beoordeling is vooral bedoeld om de degelijkheid van het voorstel te beoordelen, dat wil zeggen: is het gerechtvaardigd, realistisch, consistent en samenhangend, volledig, geschikt om effectief te worden gemanaged en snel te worden uitgevoerd, en levert het 'value for money' op? Bij de operationele beoordeling worden de volgende criteria gehanteerd:

- **Ontwerp en logica** (12%) – In hoeverre zijn de elementen van het werkplan (activiteiten, deliverables, outputs, indicatoren) volledig, realistisch, consistent en samenhangend? In hoeverre zal het voorgestelde projectontwerp leiden tot het bereiken van de doelstellingen en beoogde resultaten?

- **Haalbaarheid en startgereedheid** (8%) – In hoeverre wordt aangetoond dat het voorstel haalbaar is (uitvoerbaar binnen de gegeven tijd) en gereed is om van start te gaan?
- **Organisatorische regelingen en operationele capaciteit** (5%) – In hoeverre zijn de management- en communicatieactiviteiten geschikt en bevorderlijk voor de algehele uitvoering van het project?
- **Begroting** (5%) – In hoeverre is de begroting samenhangend en proportioneel?

De indicatieve beoordelvingsvragen voor alle criteria zijn te vinden in de EUI-IA Guidance, paragraaf 3.2 'Selection process'.

Na de operationele beoordeling wordt de definitieve selectie gemaakt door een selectiecommissie. Na afloop van het hele proces worden de aanvragers in kennis gesteld van dit besluit.

8.4 SCORESYSTEEM

Bij de besluitvorming wordt gebruikgemaakt van een scoresysteem. Aan elk van de gewogen criteria wordt een score van 1 tot 10 toegekend. Dit resulteert in een gemiddelde score per project. Hierbij wordt de volgende schaalverdeling gebruikt:

9-10 – uitstekend

7-8 – goed

5-6 – voldoende

3-4 – onvoldoende

1-2 – slecht

NB: Als een project op een van de criteria 4 of minder scoort, wordt het automatisch afgewezen en niet verder in behandeling genomen.

Bij het toekennen van de scores wordt niet alleen gekeken naar de specifieke merites van ieder projectvoorstel, maar worden de projecten binnen dezelfde call ook in competitieve zin met elkaar vergeleken. Als een projectvoorstel niet is geselecteerd voor de operationele beoordeling of uiteindelijk niet wordt goedgekeurd, ontvangen de aanvragers daarom geen scores maar alleen gedetailleerd commentaar op alle beoordeelde criteria.

NB: Het feit dat een project uiteindelijk is geselecteerd, geeft niet automatisch recht op de betreffende EU-subsidie. Indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden in de opstartfase (wat betekent dat het project nog niet echt klaar is voor uitvoering) behoudt de Uitvoerende Entiteit zich het recht voor om

het project te beëindigen en het van de lijst van goedgekeurde EUI-IA-projecten te schrappen (voor nadere informatie zie de EUI-IA Guidance, hoofdstuk 4 'Initiation Phase and Contracting').

8.5 UITSLUITINGSCRITERIA VOOR SUBSIDIEAANVRAGERS

Op grond van het Financieel Reglement³¹ kunnen aanvragers worden uitgesloten van de subsidietoekenningprocedure wanneer de hoofddooriteit, of personen met vertegenwoordigings-, beslissings- of controlebevoegdheid bij de hoofddooriteit, of personen die essentieel zijn voor de uitvoering van het project, zich in een of meer van de volgende uitsluitingssituaties bevindt/bevinden:

- faillissement of insolventie- of liquidatieprocedure
- niet-nakoming van verplichtingen tot betaling van belastingen of socialezekerheidsbijdragen
- ernstige beroepsfouten, inclusief het afleggen van valse verklaringen
- fraude
- corruptie
- gedrag dat verband houdt met een criminele organisatie
- witwassen of financiering van terrorisme
- terroristische misdrijven of strafbare feiten in verband met terrorisme
- kinderarbeid en andere vormen van mensenhandel
- onregelmatigheden
- het oprichten of zijn van een lege vennootschap.

Samen met het aanvraagformulier moet een verklaring worden ingediend waarin wordt bevestigd dat de hoofddooriteit en de projectpartners niet onder een van de bovenstaande uitsluitingscriteria vallen. Deze verklaring wordt opgenomen in de eigen verklaring (Confirmation sheet) bij het aanvraagformulier in het EEP. NB: De eigen verklaring moet worden ondertekend door de bevoegde vertegenwoordiger van de hoofddooriteit, anders wordt de aanvraag bij de subsidiabiliteitscontrole als niet-subsidiabel aangemerkt.

³¹ Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad van 18 juli 2018 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie, tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 1296/2013, (EU) nr. 1301/2013, (EU) nr. 1303/2013, (EU) nr. 1304/2013, (EU) nr. 1309/2013, (EU) nr. 1316/2013, (EU) nr. 223/2014, (EU) nr. 283/2014 en Besluit nr. 541/2014/EU en tot intrekking van Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=CELEX:32018R1046>

Tijdens de selectieprocedure, dus vóór het definitieve besluit van de selectiecommissie over subsidietoekenning, worden aanvragers door het Permanent Secretariaat gecontroleerd in het Early Detection and Exclusion System (EDES), het systeem dat de Europese Commissie heeft opgezet om de financiële belangen van de Unie beter te beschermen en goed financieel beheer te waarborgen³². Als een hoofdautoriteit in EDES wordt aangetroffen, stelt het Permanent Secretariaat de aanvrager daarvan in kennis. Deze krijgt vervolgens – vóór het definitieve besluit van de selectiecommissie – de gelegenheid zich te verweren, met inachtneming van het evenredigheidsbeginsel.

9. OPSTARTFASE

De opstartfase bestrijkt de eerste 6 maanden vóór de uitvoeringsfase van het project. Deze is bedoeld om te waarborgen dat aan alle administratieve voorwaarden is voldaan, zodat het project klaar is om vlot en efficiënt van start te gaan (met garanties ten aanzien van projectmanagement, projectuitvoering, risicobeheersing). De belangrijkste aspecten die aan bod komen in deze fase zijn trainingen op het gebied van projectmanagement (onder meer over de regels voor rapportage en monitoring), het voldoen aan de administratieve en wettelijke vereisten voor de start van het project, het doorvoeren van de aanbevelingen van de selectiecommissie, de voorafgaande audit en de gereedheidscontrole. De opstartfase is ook bedoeld om een goede samenwerking tussen het project en het Permanent Secretariaat tot stand te brengen.

De gereedheidscontrole is opgenomen in de opstartfase om tijdens de projectuitvoering zo veel mogelijk onverwachte problemen te voorkomen. De gereedheidscontrole wordt verricht door de eerstelijnscontroleur tijdens de voorafgaande audit en vervolgens ook door het Permanent Secretariaat. Deze controle heeft betrekking op alle management-, administratieve, financiële en operationele zaken die invloed kunnen hebben op een goed verloop van het project en de beoogde projectresultaten. Bij de gereedheidscontrole wordt ook gekeken of het project een betrouwbare strategie heeft en voldoende anticipeert op de aandachtspunten in het onderdeel 'Risicomanagement' van het aanvraagformulier (projectmanagement, personele capaciteit voor de uitvoering, gereedheid voor aanbestedingsprocedures, realistisch tijdschema, juridisch kader voor de projectuitvoering, investeringsdocumentatie, vergunningen, enz.).

Als de opstartfase niet binnen de termijn van 6 maanden is afgerond (als een van de bovenstaande stappen niet is voltooid, of als de voorafgaande audit en/of gereedheidscontrole negatief is), heeft de Uitvoerende Entiteit het recht het project te beëindigen (omdat het concept nog niet echt klaar is voor operationalisering) en het van de lijst van goedgekeurde EUI-IA-projecten te schrappen. In dat geval worden alleen de twee vaste bedragen voor de voorbereidings- en de opstartfase aan het project

³² Artikel 142 van Verordening (EU, Euratom) 2018/1046 van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie.

uitbetaald. Als de opstartfase voortijdig wordt afgebroken (bijv. als het project geen doorgang vindt), wordt alleen het vaste bedrag voor de voorbereiding uitbetaald aan de hoofddautoriteit.

Afronding van de opstartfase is een absolute voorwaarde voor het ontvangen van de EFRO-subsidie voor de uitvoering en voor het starten van de uitvoeringsfase.

10. AANSPREEKPUNT

De medewerkers van het Permanent Secretariaat staan klaar om antwoord te geven op alle mogelijke technische vragen van aanvragers tijdens de EUI-IA-call. De contactgegevens zijn te vinden op de EUI-website. Daarnaast wordt de volgende ondersteuning geboden:

- Het Permanent Secretariaat zal vier 'Applicants Seminars' organiseren in diverse steden in heel Europa. De datums en locaties van de seminars zijn te vinden op de EUI-website. Tijdens deze seminars kunnen deelnemers een afspraak maken voor bilateraal overleg met medewerkers van het Permanent Secretariaat en vertegenwoordigers van de EC over hun projectidee.
- Er zullen online webinars worden georganiseerd over specifieke aspecten van projectontwikkeling en indiening van de aanvraag.
- Op de EUI-website is een Q&A-rubriek te vinden en er zal bilateraal online overleg plaatsvinden.
- Het aanvraagdossier (bestaande uit de Terms of Reference, de EUI-IA Guidance, een technische handleiding voor het Electronic Exchange Platform (EEP), gedetailleerde instructies voor het invullen van het aanvraagformulier (online beschikbaar in het EEP-systeem in alle EU-talen) en het werkdocument voor het aanvraagformulier) is beschikbaar op de EUI-website.

11. BELANGRIJKE DATUMS

- **06/05/2024:** lancering van de derde EUI-IA-call
- **06/2024 – 10/2024:** Applicants Seminars en online overleg
- **14/10/2024 (14.00 uur CEST):** uiterste datum voor indiening van de aanvraagformulieren
- **03/2025:** indicatieve datum van het definitieve besluit over de goedkeuring van projecten
- **09/2025:** einde van de opstartfase
- **01/10/2025:** begindatum voor de uitvoering van alle goedgekeurde projecten

Wij hopen binnenkort uw projectvoorstel te ontvangen!